



Projekts Nr. 2008/0003/1DP/1.2.1.2.1/08/IPIA/VIAA/002 "Atbalsts valsts valodas apguvei un bilingvālajai izglītībai" tiek realizēts ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu

Projekta 1.aktivitāte „Valsts valodas programmu pilnveide, mācību materiālu izstrāde pilnveidotajam mācību saturam un to aprobācija”

PAMATIZGLĪTĪBAS MĀCĪBU PRIEKŠMETA „LATVIEŠU VALODA UN LITERATŪRA (MAZĀKUMTAUTĪBU IZGLĪTĪBAS PROGRAMMĀS)” PROGRAMMAS PARAUGS 7.-9.KLASEI

Satura rādītājs

Ievads.....	2
Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi	3
Mācību satura sadalījums pa klasēm un sasniedzamais rezultāts.....	4
Mācību satura sadalījums pa klasēm	
7.klase	17
8.klase	26
9.klase	37
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	46
Mācību metodes un paņēmieni.....	55
Mācību un metodiskie līdzekļi	55

IEVADS

Latviešu valodas un literatūras mācību programmas paraugs (turpmāk tekstā – programma) 7. – 9. klasei skolām, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas, izstrādāts saskaņā ar LR Izglītības likumu, 2006.gada 19.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.1027 „Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem”. Latviešu valodas un literatūras mācības pamatskolā sagatavo skolēnus latviešu valodas un literatūras apguvei vidusskolā. Izstrādātā programma pamatojas uz funkcionālajā valodniecībā izvirzīto pamatprincipu – valodu skatīt kā izteiksmes līdzekļu kopumu, kas veic noteiktas funkcijas.

Programmas sastāvdaļas ir mācību priekšmeta mērķis, mācību priekšmeta uzdevumi, mācību satura sadalījums, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni, mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Programma nav normatīvs dokuments, tai ir ieteikuma raksturs. Tās izveidē ir ievērotas skolēnu psiholoģiskās, sociālās un kultūras vajadzības, radot iespēju skolēniem aktivizēt citos mācību priekšmetos apgūtās zināšanas un prasmes. Latviešu valodas mācībās attīstāmas valodas prasmes, kas nepieciešamas ne tikai ikdienas saziņā, bet arī mācību procesā, pievēršot uzmanību gan komunikatīvajai kompetencei, gan valodas kompetencei, kā arī sociokultūras kompetencei kopumā.

Pamatojoties uz standartu un šo programmu, skolotājs pats var veidot savu programmu un tematisko plānu. Skolotājiem nav ieteicams mainīt tematisko loku secību, jo mācību vielas apguvē ir ievērots pēctecības princips. Tematiskajos lokos norādītie apakštemati apgūstami integrēti.

Valodas apguve ir arī kultūras apguve, tāpēc mācību saturs saistāms ar apkārtējo sociālo un kultūras vidi, literatūru un tradīcijām. Lasot literāros darbus, mācību stundās veicināma izpratne par latviešu literatūru kā pasaules literatūras sastāvdaļu, vispārcilvēcisko vērtību avotu, cilvēka garīgās pasaules bagātinātāju, nacionālo vērtību, tradīciju, latviskās dzīvesziņas izteicēju. Literatūra ir sevišķi nozīmīga valodas prasmju attīstībai, jo literārie darbi atklāj skolēnam atšķirīgus valodas modeļus, parāda valodas iespējas un tās lietošanas daudzveidību, veicina skolēna valodas bagātināšanos un sniedz idejas viņa paša literārajai jaunradei.

Programmas paraugs paredzēts latviešu valodas skolotājiem mazākumtautību valodas skolā, skolas vadībai, mācību grāmatu autoriem, izdevniecībām, LAT2 skolotāju izglītošanas iestādēm un tālākizglītības organizatoriem, kā arī citiem interesentiem.

*Programmas paraugs veidots pēc ESF projektā izveidotajiem ieteikumiem standarta grozījumiem 7. – 9. klasei. Tie ir atrodami ESF projekta mājas lapā www.bilingvals.lv un LVA mājas lapā www.valoda.lv

MĀCĪBU PRIEKŠMETA MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Mācību priekšmeta "Latviešu valoda un literatūra" (skolās, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas) mērķis ir attīstīt skolēna kompetenci latviešu valodā un lasītāja kultūru, veidot priekšstatu par latviešu literatūru, veicinot viņa integrāciju Latvijas sabiedrībā un nodrošinot pamatu izglītības ieguvei.

Mācību priekšmeta "Latviešu valoda un literatūra" (skolās, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas) uzdevums ir radīt skolēnam iespēju:

apgūt prasmi sazināties latviešu valodā dažādās saziņas situācijās,

apgūt latviešu valodas funkcionēšanas likumības,

veidot sapratni un attīstīt interesi par latviešu literatūru un kultūru,

apgūt dažādus valodas mācīšanās veidus, lai pilnveidotu savu runas prasmi un izmantotu valodu citu mācību priekšmetu apgūvē un saziņā.

MĀCĪBU SATURA SADALĪJUMS PA KLASĒM UN SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS.

Mācību priekšmeta obligātais saturs (formulējumi un numerācija pēc ieteikumiem standarta projektam)*	7. klase	8. klase	9. klase
4. Komunikatīvā kompetence			
4.1. Saziņa			
<p>16.1. Piedalās dažāda veida dialogos.</p> <p>16.2. Veido un koriģē savu runas uzvedību atbilstīgi saziņas situācijai.</p> <p>16.3. Saziņā ievēro apgūtās verbālās un neverbālās etiķetes normas.</p>	Mācību saturs		
	<p>Mutvārdu saziņa.</p> <p>Saziņas mērķis, situācija un dalībnieki.</p>	<p>Personiskā mutvārdu un rakstveida saziņa.</p> <p>Personiskā saziņas situācija, tās dalībnieki, viņu komunikatīvais mērķis.</p>	<p>Lietišķā mutvārdu un rakstveida saziņa.</p> <p>Lietišķā saziņas situācija, tās dalībnieki, viņu komunikatīvais mērķis.</p>
	<p>Piedalīšanās dažādās mutvārdu personiskās saziņas situācijās.</p> <p>Saziņas dalībnieku komunikatīvā mērķa uztveršana.</p> <p>Sava komunikatīvā mērķa īstenošana mutvārdu saziņā.</p>	<p>Piedalīšanās dažādās rakstveida personiskās saziņas situācijās.</p> <p>Saziņas dalībnieku komunikatīvā mērķa uztveršana.</p> <p>Sava komunikatīvā mērķa īstenošana rakstveida personiskās saziņas situācijās.</p>	<p>Piedalīšanās dažādās lietišķās saziņas situācijās.</p> <p>Saziņas komunikatīvā mērķa īstenošana lietišķās saziņas situācijās.</p>
	<p>Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana mutvārdu personiskās saziņas situācijās.</p> <p>Jautājumu veidošana.</p>	<p>Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana rakstveida personiskās saziņas situācijās.</p> <p>Saziņas veidam atbilstīgu valodas līdzekļu izmantošana.</p>	<p>Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana lietišķās saziņas situācijās.</p> <p>Saziņas veidam atbilstīgu valodas līdzekļu izmantošana.</p>
	<p>Komunikatīvā mērķa īstenošanas novērtēšana.</p>	<p>Sava ieguldījuma izvērtēšana komunikatīvā mērķa īstenošanā.</p>	<p>Savas runas uzvedības koriģēšana atbilstīgi saziņas situācijas dalībnieku</p>

			komunikatīvajam mērķim.
	Verbālās un neverbālās etiķetes normas, to ievērošana personiskā mutvārdu saziņā.	Verbālās un neverbālās etiķetes normas, to ievērošana personiskā rakstveida saziņā.	Verbālās un neverbālās etiķetes normas lietišķā saziņā, to ievērošana.
Sasniedzamais rezultāts			
	Saprot, kas ir monologs un dialogs, saziņas situācija un dalībnieki, komunikatīvais mērķis, personiskā saziņa.	Saprot, kas ir personiskā mutvārdu un rakstveida saziņa, tās atšķirības.	Saprot, kas ir lietišķā mutvārdu un rakstveida saziņa, tās atšķirības.
	Piedalās dažādās personiskās saziņas situācijās.	Piedalās dažādās rakstveida personiskās saziņas situācijās.	Piedalās dažādās lietišķās saziņas situācijās.
	Personiskā mutvārdu saziņā uztver atklāti paustu saziņas dalībnieku komunikatīvo mērķi.	Personiskā rakstveida saziņā uztver atklāti paustu saziņas partnera komunikatīvo mērķi.	Lietišķās saziņas situācijā uztver saziņas dalībnieku komunikatīvo mērķi.
	Mutvārdu saziņā īsteno savu komunikatīvo mērķi.	Rakstveida personiskās saziņas situācijās īsteno savu komunikatīvo mērķi.	Lietišķās saziņas situācijās īsteno komunikatīvo mērķi.
	Iesāk, uztur un pabeidz mutvārdu sarunu personiskās saziņas situācijās. Veido jautājumus.	Iesāk, uztur un pabeidz rakstveida sarunu personiskās saziņas situācijās. Pamatā izmanto saziņas veidam atbilstīgus valodas līdzekļus.	Iesāk, uztur un pabeidz sarunu lietišķās saziņas situācijās. Pamatā izmanto saziņas veidam atbilstīgus valodas līdzekļus.
	Novērtē, vai ir sasniegts savs komunikatīvais mērķis.	Izvērtē savu ieguldījumu komunikatīvā mērķa īstenošanā.	Koriģē savu runas uzvedību atbilstīgi saziņas situācijas dalībnieku komunikatīvajam mērķim.
	Zina verbālās un neverbālās etiķetes normas, ievēro tās personiskā mutvārdu saziņā.	Zina verbālās un neverbālās etiķetes normas, ievēro tās personiskā rakstveida saziņā.	Zina verbālās un neverbālās etiķetes normas, ievēro tās lietišķā saziņā.
4.2. Runas darbības veidi			
Klausīšanās	Mācību saturs		
16.4. Saprot saziņas partneru komunikatīvo nolūku.	Saziņas partnera viedokļa uztvere dialogā.	Saziņas partnera atklāti paustas attieksmes uztvere monologā un dialogā.	Saziņas partnera attieksmes uztvere monologā un dialogā. Zemteksts, tā uztvere.
	Saziņas partnera atklāti pausta	Saziņas dalībnieku komunikatīvā	Saziņas partneru komunikatīvā nolūka

<p>16.5. Izmanto dažādus klausīšanās veidus, atbilstīgi komunikatīvajam mērķim.</p> <p>16.6. Kritiski vērtē dzirdētu informāciju.</p> <p>16.7. Klausās saziņas partnerus, ievērojot klausītāja kultūru.</p>	komunikatīvā nolūka uztveršana dialogā.	nolūka uztveršana dialogā.	uztveršana monologā un dialogā.
	Klausīšanās veidi. Dažādu klausīšanās veidu izmantošana. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim.	Dažādu klausīšanās veidu (vispārējā, detalizētā, kritiskā) izmantošana atbilstīgi komunikatīvajam mērķim. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim.	Komunikatīvajam mērķim atbilstīga klausīšanās veida izvēle. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim.
	Dažādā tempā runātu monologu un dialogu uztvere kopumā.	Dažāda izpildījuma tekstu detalizēta un kritiska uztvere.	Dažāda izpildījuma monologu un dialogu uztvere un kritiska vērtēšana.
	Klausīšanās kultūra, tās ievērošana.	Klausītāja neverbālās uzvedības kultūra (nepārtraukt runātāju, uzmanīgi klausīties, izrādīt interesi arī ar mīmiku, žestiem, pozu).	Klausīšanās kultūras ievērošana.
	Sasniedzamais rezultāts		
	Dialogā uztver saziņas partnera viedokli.	Monologā un dialogā uztver saziņas partnera atklāti paustu attieksmi.	Monologā un dialogā uztver saziņas partnera attieksmi. Zina, kas ir zemteksts, uztver to.
	Dialogā uztver saziņas partnera atklāti paustu komunikatīvo nolūku.	Dialogā uztver saziņas partnera komunikatīvo mērķi.	Monologā un dialogā uztver saziņas partneru komunikatīvo mērķi.
	Zina dažādus klausīšanās veidus un izmanto tos atbilstīgi uzdevumam.	Atbilstīgi komunikatīvajam mērķim izmanto dažādus klausīšanās veidus (vispārējā, detalizētā, kritiskā).	Izvēlas komunikatīvajam mērķim atbilstīgu klausīšanās veidu.
	Kopumā uztver dažādā tempā runātu monologu un dialogu. Informāciju izmanto atbilstīgi mērķim.	Detalizēti un kritiski uztver dažāda izpildījuma tekstu. Dzirdēto informāciju izmanto atbilstīgi mērķim.	Uztver un kritiski vērtē dažāda izpildījuma monologu un dialogu. Informāciju izmanto atbilstīgi mērķim.
	Zina un ievēro klausīšanās kultūras normas.	Ievēro klausītāja neverbālās uzvedības kultūru.	Ievēro klausīšanās kultūras normas.
Runāšana	Mācību saturs		
	16.8. Izsaka un argumentē savu viedokli.	Priekšmetu, objektu, parādību, darbību nosaukšana un to pazīmju raksturošana.	Cilvēka sajūtu, emociju nosaukšana un raksturošana.
16.9. Veido mutvārdu tekstu atbilstīgi saziņas situācijai.	Saziņas situācijai atbilstīga mutvārdu teksta veidošana:	Saziņas situācijai atbilstīga mutvārdu teksta veidošana:	Savu emociju izteikšana atbilstīgi saziņas situācijai.
16.10. Uzstājas ar savu vai	<ul style="list-style-type: none"> palīdzības lūgšana, 	<ul style="list-style-type: none"> cerības izteikšana, 	Saziņas mērķa realizēšana monologā un

grupas radītu tekstu, ievērojot runātāja kultūru. 16.11. Raksturo latviešu autoru daiļdarbu tematu, ideju, sižetu, tēlus.	<ul style="list-style-type: none"> • brīdinājumu un aizliegumu izteikšana, • iedrošināšana un atrunāšana, • priekšlikumu un padomu izteikšana. 	<ul style="list-style-type: none"> • šaubu izteikšana, • iebildumu izteikšana, • nosodījuma izteikšana, • komplimentu izteikšana. 	dialogā.
	Secīga faktu un notikumu stāstīšana. Savu domu izteikšana un pamatošana par lasīto, redzēto, dzirdēto.	Sava viedokļa un secinājumu izteikšana un pamatošana par lasīto, redzēto, dzirdēto.	Sava viedokļa, vērtējuma un attieksmes izteikšana un argumentēšana par lasīto, redzēto, dzirdēto.
	Parādību, lietu un faktu salīdzināšana.	Situāciju analizēšana un salīdzināšana.	Viedokļu salīdzināšana un izvērtēšana.
	Informēšana par grupas darbu.	Informējošā publiskā runa, tās sagatavošana un prezentēšana.	Pārliecināšanas publiskā runa, tās sagatavošana un prezentēšana.
	Runātāja kultūra, tās ievērošana.	Runātāja kultūras ievērošana.	Runātāja kultūras ievērošana.
	Literāro varoņu raksturošana, viņu rīcības vērtēšana.	Daiļdarba temata un varoņu raksturošana.	Daiļdarba idejas, sižeta un tēlu raksturošana.
	Savu domu izteikšana par literārā darbā notiekošo.	Savu domu izteikšana un pamatošana par literārā darbā notiekošo.	Savu domu izteikšana un argumentēšana par literārā darba tēliem un problēmām.
	Teksta satura, sižeta attīstības, varoņu rīcības prognozēšana pēc virsraksta un teksta detaļām.	Teksta paplašināšana.	Teksta pārveidošana, līdzīga teksta veidošana.
	Sasniedzamais rezultāts		
	Nosauc priekšmetus, objektus, parādības, darbības un raksturo to pazīmes.	Nosauc priekšmetus, objektus, parādības, abstraktas reālijas un raksturo to pazīmes.	Nosauc un raksturo cilvēka sajūtas un emocijas.
Veido saziņas situācijai atbilstīgu mutvārdu tekstu: <ul style="list-style-type: none"> • lūdz palīdzību, • izsaka brīdinājumu un aizliegumu, • iedrošina un atrunā, • izsaka priekšlikumu un padomu. 	Veido saziņas situācijai atbilstīgu mutvārdu tekstu: <ul style="list-style-type: none"> • izsaka cerības, • izsaka šaubas, • izsaka iebildumus, • izsaka nosodījumu, • izsaka komplimentus. 	Atbilstīgi saziņas situācijai izsaka savas emocijas. Monologā un dialogā realizē saziņas mērķi.	
Secīgi stāsta faktus un notikumus. Izsaka un pamato savas domas par lasīto, redzēto, dzirdēto.	Izsaka un pamato savu viedokli un secinājumus par lasīto, redzēto, dzirdēto.	Izsaka un argumentē savu viedokli, vērtējumu un attieksmi par lasīto, redzēto, dzirdēto.	

	Salīdzina parādības, lietas un faktus.	Analizē un salīdzina situācijas.	Salīdzina un vērtē viedokļus.
	Informē par grupas darbu.	Sagatavo un prezentē informējošo publisko runu.	Sagatavo un prezentē pārliecināšanas publisko runu.
	Ievēro runātāja kultūru.	Ievēro runātāja kultūru.	Ievēro runātāja kultūru.
	Raksturo literāros varoņus, vērtē viņu rīcību.	Raksturo daiļdarba tematu un varoņus.	Raksturo daiļdarba ideju, sižetu un tēlus.
	Izsaka savas domas par literārā darbā notiekošo.	Izsaka un pamato savas domas par literārā darbā notiekošo.	Izsaka un argumentē savas domas par literārā darba tēliem un problēmām.
	Prognozē teksta saturu, sižeta attīstību, varoņu rīcību pēc virsraksta un teksta detaļām.	Paplašina tekstu.	Pārveido tekstu, veido līdzīgu tekstu.
Lasīšana	Mācību saturs		
16.12. Lasa ar izpratni dažāda apjoma, tematikas, valodas stila un runas žanru tekstus.	Vidēja apjoma, dažādas tematikas un runas žanru tekstu lasīšana, sapratne un uztvere atbilstīgi autora komunikatīvajam nolūkam. Svarīgākās informācijas saskatīšana.	Vidēja apjoma, dažādas tematikas un runas žanru tekstu lasīšana un sapratne. Svarīgākās informācijas, teksta temata, tēlu un galvenās domas saskatīšana.	Dažāda apjoma, tematikas, valodas stila un runas žanru tekstu lasīšana ar izpratni. Neliela apjoma lietišķos rakstu izpratne.
16.13. Izmanto dažādus lasīšanas veidus atbilstīgi komunikatīvajam nolūkam.	Frazeoloģismu un sinonīmu nozīmes sapratne tekstā.	Tēlainās izteiksmes līdzekļu (epitetu, salīdzinājumu, vienkāršu metaforu, personifikāciju) nozīmes uztvere tekstā.	Dažādu valodas līdzekļu uztvere tekstā.
16.14. Kritiski vērtē lasīta teksta informāciju, izmanto to savā runā.	Teksta lasīšana caurskatot.	Detalizēta teksta lasīšana. Teksta lasīšana pārskatot.	Komunikatīvajam nolūkam atbilstoša lasīšanas veida izvēle un izmantošana.
	Kritiska teksta uztvere: sava viedokļa izteikšana par to, kas teikts tekstā.	Kritiska teksta uztvere: argumentēta piekrišana vai nepiekrišana autora galvenajai domai, viņa izteiktajam pamatojumam.	Kritiska teksta uztvere: sava viedokļa argumentēta izteikšana par tekstā attēlotajām situācijām, problēmām, autora galveno domu, tās izteikšanas veidu.
Sasniedzamais rezultāts			
	Lasa un saprot maza un vidēja apjoma,	Lasa un saprot vidēja apjoma, dažādas	Lasa ar izpratni dažāda apjoma,

	dažādas tematikas un runas žanru tekstus, uztver autora komunikatīvo nolūku. Saskata tekstā svarīgāko informāciju.	tematikas un runas žanru tekstus. Saskata svarīgāko informāciju, teksta tematu, tēlus un galveno domu.	tematikas, valodas stila un runas žanru. Izprot neliela apjoma lietišķos rakstus.
	Tekstā saprot frazeoloģismu un sinonīmu nozīmes.	Tekstā uztver tēlainās izteiksmes līdzekļu (epitetu, salīdzinājumu, vienkāršu metaforu, personifikāciju) nozīmi.	Uztver tekstā dažādus valodas līdzekļus.
	Lasa tekstu pārskatot.	Lasa tekstu detalizēti un caurskatot.	Izvēlas un izmanto komunikatīvajam nolūkam atbilstīgu lasīšanas veidu.
	Kritiski uztver tekstu: izsaka savu viedokli par tekstā teikto.	Kritiski uztver tekstu: argumentēti piekrīt vai nepiekrīt autora galvenajai domai, viņa izteiktajam pamatojumam.	Kritiski uztver tekstu: izsaka savu viedokli par tekstā teikto, argumentēti piekrīt vai nepiekrīt autora galvenajai domai, pieņem vai nepieņem domas izteikšanas veidu.
Rakstīšana	Mācību saturs		
16.15. Raksta tekstu atbilstīgi saziņas situācijai, ievērojot rakstītāja kultūru.	Apsveikums, ielūgums, paziņojums.	Paskaidrojums. Vēstule dažādiem adresātiem.	Iesniegums, sludinājums, afiša.
16.16. Rakstiski atstāsta lasītu vai dzirdētu tekstu.	Atstāstījums tuvu tekstam. Vēstījuma tipa atstāstījums.	Paplašinātais atstāstījums. Izlases atstāstījums.	Konspektīvs teksta atstāstījums. Pārsprieduma tipa atstāstījums. Apraksta tipa atstāstījums.
16.17. Raksta radošus darbus par lasītajiem daiļdarbiem un brīvi izvēlētu tematu.	Aptaujas jautājumu veidošana, rezultātu pierakstīšana tabulā un secinājumu izteikšana.	Intervijas jautājumu veidošana un atbilžu pierakstīšana.	Referāts. Kopsavilkums, secinājumi par iegūtu informāciju.
	Vēstījums un apraksts (150 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. Savu domu un attieksmes izteikšana.	Teksts ar pārsprieduma elementiem (200 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. Savu domu un attieksmes izteikšana.	Pārspriedums (250 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. Savu domu un attieksmes izteikšana.
	Sasniedzamais rezultāts		
	Raksta apsveikumu, paziņojumu, ielūgumu atbilstīgi komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai.	Raksta vēstuli un paskaidrojumu atbilstīgi komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai.	Raksta iesniegumu, sludinājumu, afišu atbilstīgi komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai.
	Raksta atstāstījumu tuvu tekstam un vēstījuma tipa atstāstījumu.	Raksta izlases un paplašināto atstāstījumu.	Raksta konspektīvu, pārsprieduma un apraksta tipa atstāstījumu.

	Veido anketas jautājumus pēc dotās shēmas, īsi pieraksta atbildes un izdara secinājumus par iegūtajiem rezultātiem.	Veido intervijas jautājumus un pieraksta atbildes.	Raksta referātu, prot to noformēt.
	Raksta vēstījumu un aprakstu (150 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. Izsaka savas domas un attieksmi.	Raksta tekstu ar pārsprieduma elementiem (200 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. Izsaka savas domas un attieksmi.	Raksta pārspriedumu (250 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. Argumentēti komentē cita viedokli. Izsaka savas domas un attieksmi.
5. Valodas kompetence			
5.1. Fonētika un ortoepija	Mācību saturs		
17.1. Ievēro ortoepijas normas.	Pozicionālās skaņu pārmaiņas (balsīgā/nebalsīgā, nebalsīgā/balsīgā mija, līdzskaņu saplūšana).	Vēsturiskās skaņu mijas (līdzskaņu <i>j, d</i> un <i>t</i> noteiktās mijas; <i>i, ī, e, ē, ie</i> noteiktā mija; līdzskaņu grupu mija).	Šaurā un platā <i>e, ē</i> izruna biežāk lietotajos svešvārdos.
	Sasniedzamais rezultāts		
	Pareizi izrunā vārdus, kuros ir pozicionālās skaņu pārmaiņas.	Pareizi izrunā vārdus, kuros ir līdzskaņu mija.	Pareizi izrunā šauro un plato <i>e, ē</i> biežāk lietotajos svešvārdos.
5.2. Grafētika un ortogrāfija	Mācību saturs		
17.2. Ievēro ortogrāfijas normas.	Vārdu, kuros ir pozicionālās skaņu pārmaiņas, pareizrakstība.	Vārdu, kuros ir līdzskaņu mija, pareizrakstība.	Ar izskaņu <i>-šana</i> darināto lietvārdu pareizrakstība.
	Ar priedēkļiem atvasināto vārdu pareizrakstība.	Salikteņu pareizrakstība.	Pieņemtie vārdu saīsinājumi. Salikto nosaukumu pareizrakstība
	Īpašības vārdu pareizrakstība Saikļu, partikulu pareizrakstība. Apstākļa vārdu pareizrakstība.	Skaitļa vārdu (lokāmo, nelokāmo, daļskaitļu) pareizrakstība.	Darbības vārdu un divdabju pareizrakstība.
	Sasniedzamais rezultāts		
	Pareizi raksta vārdus, kuros ir pozicionālās skaņu pārmaiņas.	Pareizi raksta vārdus, kuros ir līdzskaņu mija.	Pareizi raksta lietvārdus, kas darināti ar izskaņu <i>-šana</i> .
	Izprot priedēkļu nozīmes, pareizi raksta ar priedēkļiem atvasinātus vārdus.	Pareizi raksta salikteņus.	Pareizi raksta biežāk lietojamus saliktos nosaukumus. Zina un pareizi raksta pieņemtos vārdu saīsinājumus.

	Pareizi raksta īpašības vārdus. Pareizi raksta apstākļa vārdus. Pareizi raksta saikļus un partikulas.	Pareizi raksta skaitļa vārdus (lokāmos, nelokāmos, daļskaitļus).	Pareizi raksta darbības vārdus un divdabjus.
5.3. Leksikoloģija un frazeoloģija 17.3. Izmanto savā runā dažādu slāņu leksiku, sinonīmus, antonīmus, frazeoloģismus.	Mācību saturs		
	Antonīmu un sinonīmu izpratne un lietošana.	Viennozīmīgi un daudznnozīmīgi vārdi. Daudznnozīmīga vārda nozīmju uztvere tekstā.	Frazeoloģismu nozīme un lietošana.
		Vārdu izvēles nosacījumi. Sinonīmu lietošana tekstā.	Vārdu izvēles nosacījumi. Priekšstats par leksikas slāņiem, dažādu leksikas slāņu vārdu izmantošana.
	Sasniedzamais rezultāts		
	Lieto antonīmus un sinonīmus atbilstīgi mācību uzdevumam vai komunikatīvajai situācijai.	Uztver tekstā daudznnozīmīgu vārdu nozīmi.	Saprot frazeoloģismu nozīmi tekstā un izmanto frazeoloģismus atbilstīgi komunikatīvajai situācijai.
		Izprot vārdu izvēles nosacījumus, prot izmantot tekstā sinonīmus.	Izprot dažādu leksikas slāņu vārdu izvēles nosacījumus atšķirīgos komunikācijas un pašizteiksmes nolūkos.
5.4. Morfēmika un vārddarināšana 17.5. Zina vārdšķiru gramatiskās formas un izmanto tās atbilstīgi gramatikas normām.	Mācību saturs		
	Priedēkļu nozīmes. Darbības vārdu atvasināšana ar priedēkļiem un priedēkļiem.	Vārdu darināšana ar izskaņām. Vārdšķiru pāreja citā vārdšķirā.	Vārddarināšanas paņēmieni (morfoloģiskais, sintaktiskais, semantiskais).
		Salikteņu darināšana.	Citu vārdšķiru vārdu lietošana lietvārda vietā.
	Sasniedzamais rezultāts		
Zina priedēkļu nozīmes. Atvasina darbības vārdus ar priedēkļiem un priedēkļiem.	Darina jaunus vārdus, izmantojot izskaņas. Izprot vārdšķiru pāreju citā vārdšķirā.	Darina jaunus vārdus, izmantojot morfoloģisko, sintaktisko un semantisko vārddarināšanas paņēmieni.	

		Darina salikteņus.	Izprot citu vārdšķiru vārdu lietošanu lietvārda vietā.
5.5. Morfolģija 17.5. Zina vārdšķiru gramatiskās formas un izmanto tās atbilstģgi gramatikas normām.	Mācģbu saturs		
	Biežāk lietojamo 1.konjugācijas darbģbas vārda formu veidošana un lietošana atbilstģgi komunikatģvajai situācijai.	Darbģbas vārda ģstenģbas izteiksmes saliktie laiki, to lietošana tekstā.	Darbģbas vārdu saliktie laiki un izteiksmes darģmajā kģrtā, to lietošana tekstā.
	Darbģbas vārda ģstenģbas, vģlģjuma, vajadzģbas un pavģles izteiksmes vienkāršie laiki darģmajā kģrtā.	Darbģbas vārda atstāstģjuma izteiksmes vienkāršie laiki darģmajā kģrtā.	Darbģbas vārds ciešamajā kģrtā, to lietošana.
	Divdabģu formu veidošana ar –oģs/ -oģa un lietošana.	Divdabģu formu veidošana ar <i>-dams/ -damies, -dama/-damģs</i> un lietošana..	Divdabģu formu veidošana ar <i>-ot/ -oties, -ams/-ama, -ģms/-ģma</i> un lietošana. Divdabģi, kas neveido divdabģu teicienu.
	Apstākģa vārdu lietošana.	ģpaģģbas vārda formu ar noteikto galotni veidošana un lietošana tekstā.	6.deklinācijas lietvģrdu lietošana.
	Norādģmie un attieksmes vietniekvģrģdi, to lietošana.	Lokģmie un nelokģmie skaitģa vģrģdi, daģskaitģu nosaukumi, skaitģa vģrģdu desmits, simts, miljons, tģkstotis, miljards ar lietvģrdu daudzskaitģa ģenģģģvģ.	Nenoteiktie, nolģģģtie vietniekvģrģdi un atģģģzeniskais vietniekvģrģds <i>sevis</i> .
	Partģkulu un izsaukģmes vģrģdu lietošana.	Saikģģi. Sakģrģģjuma un pakģrģģjuma saikģģi.	Vienskaitģlinieki un daudzskaitģlinieki.
	Sasniedzamais rezultģts		
	Veido biežāk lietojamo 1.konjugācijas darbģbas vārda formas un lieto tģs atbilstģgi komunikatģvajai situācijai.	Textģā lieto darbģbas vārda ģstenģbas izteiksmes saliktos laikus atbilstģgi komunikatģvajai situācijai.	Saprot un lieto darbģbas vģrģdu vienkārģo un salikto laiku formas darģmajā kģrtā atbilstģgi komunikatģvajai situācijai.
	Zina darbģbas vārda ģstenģbas, vģlģjuma, vajadzģbas un pavģles izteiksme darģmģs kģrtģs vienkārģo laiku formas un pareģzi tģs lieto.	Zina darbģbas vārda atstāstģjuma izteiksmes vienkārģo laiku formas darģmajā kģrtģ un lieto tģs.	Zina darbģbas vģrģdu formas ciešamajā kģrtģ un lieto tģs atbilstģgi komunikatģvajai situācijai.
Veido divdabģu formas ar –oģs/ -oģa un lieto tģs.	Veido divdabģu formas ar <i>-dams/ -damies, -dama/-damģs</i> un lieto tģs..	Veido divdabģu formas ar <i>-ot/ -oties, -ams/-ama, -ģms/-ģma</i> un lieto tģs. .	

			Zina divdabjus, kuri neveido divdabja teicienu.
	Pareizi lieto apstākļa vārdus teikumā.	Veido īpašības vārdus ar noteikto galotni, lieto tos tekstā.	Pareizi lieto 6.deklinācijas lietvārdus teikumos.
	Lieto partikulas un izsauksmes vārdus atbilstīgi komunikatīvajam mērķim.	Pareizi lieto saikļus vienlīdzīgu teikuma locekļu un teikuma daļu saistījumam.	Pareizi lieto vienskaitliniekus un daudzskaitliniekus.
	Pareizi lieto norādāmos un attieksmes vietniekvārdus.		Izprot nenoteikto, noliegto vietniekvārdu un atgriezeniskā vietniekvārda <i>sevis</i> nozīmi un lietošanas īpatnības.
5.6. Sintakse un interpunkcija 17.6. Izmanto dažādas sintaktiskās konstrukcijas atbilstīgi gramatikas normām. 17.7. Ievēro interpunkcijas normas.	Mācību saturs		
	Teikuma gramatiskais centrs. Vienkārši un salikti teikumi.	Tiešā runa un piebilde. Netiešā runa. Citāts, tā iesaistīšana tekstā.	Salikts teikums, pieturzīmju lietošana tajā.
	Vienlīdzīgi teikuma locekļi.	Vienlīdzīgi teikuma locekļi saistījumā ar vispārinošo vārdu.	Savrupinājumi, pieturzīmes teikumos ar tiem.
	Pieturzīmju lietojums vienkārša un salikta teikuma beigās.	Iespraudumi, pieturzīmes teikumos ar tiem.	
		Pieturzīmes teikumos, kuros saikļi savieno vienlīdzīgus teikuma locekļus un teikuma daļas.	
	Sasniedzamais rezultāts		
	Nosaka teikuma vai teikuma daļas gramatisko centru.	Pareizi raksta teikumus ar tiešo runu un piebildi. Pareizi lieto netiešo runu. Prot iesaistīt teikumā citātu.	Izmanto dažāda veida sintaktiskās konstrukcijas. Starp salikta teikuma daļām lieto atbilstošas pieturzīmes.
	Saskata teikumā vienlīdzīgus teikuma locekļus un atdala tos ar saikļiem un nepieciešamajām pieturzīmēm.	Veido teikumus ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem saistījumā ar vispārinošo vārdu, lieto pieturzīmes atbilstīgi latviešu valodas gramatikas normām.	
Lieto atbilstošu pieturzīmi vienkārša un salikta teikuma beigās.	Lieto iespraudumus secības un savas attieksmes izteikšanai, atdala tos teikumā ar atbilstošām pieturzīmēm.	Lieto savrupinājumus un atdala tos teikumā ar atbilstošām pieturzīmēm.	

		Pareizi lieto pieturzīmes teikumos, kuros saikļi savieno vienlīdzīgus teikuma locekļus un teikuma daļas.	
5.7. Tekstveide un stilistika 17.4. Saprot apgūto mākslinieciskās izteiksmes līdzekļu lomu tekstā un izmanto tos radošajā darbībā. 17.8. Veido plānveidīgu tekstu atbilstīgi tā pazīmēm, tipam, valodas funkcionālā stila un runas žanra prasībām	Mācību saturs		
	Tēlainās izteiksmes līdzekļu lomu tekstā. Tēlainās izteiksmes līdzekļu (salīdzinājums) lietošana savu domu un jūtu izteikšanai.	Tēlainās izteiksmes līdzekļu (epitets) lietošana savu domu un jūtu izteikšanai.	Tēlainās izteiksmes līdzekļu (metafora, personifikācija) lietošana savu domu un jūtu izteikšanai.
	Vēstījums, apraksts.	Teksts ar pārsprieduma elementiem.	Pārspriedums.
	Apsveikums, ielūgums, paziņojums.	Paskaidrojums. Vēstule dažādiem adresātiem.	Iesniegums, sludinājums, afiša.
	Teksta plānošanas veidi.	Teksta plānošana atbilstīgi teksta pazīmēm, sižetam, tēmai, problēmai.	Valodas funkcionālie stili.
	Sasniedzamais rezultāts		
	Izmanto tekstā tēlainās izteiksmes līdzekļus (salīdzinājums) savu domu un jūtu izteikšanai.	Izmanto tekstā tēlainās izteiksmes līdzekļus (epitets) savu domu un jūtu izteikšanai.	Apzinās vārdu krājuma bagātināšanas nepieciešamību. Izmanto tēlainās izteiksmes līdzekļus (metafora, personifikācija) savu domu un jūtu izteikšanai.
	Raksta vēstījumu, aprakstu atbilstoši to pazīmēm.	Zina teksta uzbūves nosacījumus, teksta pazīmes. Raksta tekstu ar pārsprieduma elementiem.	Raksta pārspriedumu, ievērojot plānu un teksta uzbūves nosacījumus.
	Raksta apsveikumu, paziņojumu un ielūgumu atbilstīgi komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai.	Raksta vēstuli un paskaidrojumu, ievērojot stila un pareizrakstības normas.	Zina lietišķo rakstu komunikatīvo nolūku un formu. Raksta iesniegumu, sludinājumu, afišu, ievērojot stila un pareizrakstības normas.
	Zina un izmanto dažādus teksta plānošanas veidus.	Plāno tekstu atbilstīgi teksta pazīmēm, sižetam, tēmai, problēmai.	Ir priekšstats par stilu, vārdu izvēles nosacījumiem.
6. Sociokultūras kompetence			
6.1. Kultūras konteksts Latvijā	Sasniedzamais rezultāts		
	Iepazīst nozīmīgākās latviešu kultūras vērtības.	Iepazīst nozīmīgākās latviešu kultūras vērtības.	Apzinās latviešu literatūru kā pasaules literatūras sastāvdaļu.

	Saskata kopīgo un atšķirīgo latviešu un cittautu vēstītājfolklorā.	Mācās saskatīt un izprast latviešu literāros darbos ietvertās vērtības.	Mācās saskatīt un analizēt kopīgo un atšķirīgo latviešu un cittautu kultūrā.
6.2. Starpkultūru dialogs un latviešu valodas loma sabiedrības integrācijā 18.1. Izprot latviešu valodas nozīmi mūsdienu daudz kultūru sabiedrībā. 18.3. Piedalās starpkultūru dialogā, saskatot kopīgo un atšķirīgo latviešu un savas tautas runas etiķetē. 18.7. Ar cieņu izturas pret latviešu valodu. 18.8. Apzinās atbildību par savas latviešu valodas prasmes pilnveidošanu.	Sasniedzamais rezultāts		
	Izprot latviešu valodas nozīmi Latvijas iedzīvotāju dzīvē.	Saskata valodas mainīgumu. Izprot latviešu valodas vietu Eiropas Savienībā. Apzinās nepieciešamību saudzēt un attīstīt latviešu valodu.	Izprot <i>Valsts valodas likuma</i> nepieciešamību un nozīmi. Apzinās latviešu valodu kā latviešu tautas identitātes pazīmi, latviešu valodas nozīmīgumu pasaules valodu vidū.
	Mācās saskatīt kopīgo latviešu un savas tautas runas etiķetē.	Saskata atšķirīgo latviešu un savas tautas runas etiķetē.	Saskata kopīgo un atšķirīgo latviešu un savas tautas runas etiķetē.
	Ar cieņu izturas pret latviešu valodu.	Ar cieņu izturas pret latviešu valodu.	Ar cieņu izturas pret latviešu valodu.
	Saprot latviešu valodas apguves mērķi.	Izprot racionālu mācīšanās paņēmienu nepieciešamību.	Izjūt atbildību par latviešu valodas prasmes pilnveidi, novērtē savu izaugsmi.
6.3. Valoda kā tautas kultūras sastāvdaļa 18.2. Zina nacionāli specifiskās latviešu runas etiķetes normas, izmanto tās saziņā. 18.4. Saprot cita runā izmantoto kulturoloģiski marķētu valodas vienību nozīmi (frazeloģismi, parunas, sakāmvārdi, anekdotes, aforismi, tradīciju nosaukumi), un izmanto tās savā runas	Sasniedzamais rezultāts		
	Zina latviešu mutvārdu runas etiķetes normas un izmanto tās personiskā saziņā.	Zina latviešu rakstveida runas etiķetes normas un izmanto tās personiskā saziņā.	Zina lietišķās runas etiķetes normas un izmanto tās saziņā.
	Saprot cita runā izmantoto sakāmvārdu un parunu nozīmi, saskata tajos informāciju par latviešu tautas vērtībām.	Saprot mūsdienu anekdotes, aforismus, tradīciju nosaukumus, saskata tajos informāciju par latviešu tautas vērtībām.	Saprot cita runā izmantoto frazeoloģismu nozīmi, saskata tajos informāciju par latviešu tautas vērtībām.
	Mācās izmantot savā runā kulturoloģiski marķētas valodas vienības.	Savā runā izmanto kulturoloģiski marķētas valodas vienības.	Mērķtiecīgi izmantot savā runā kulturoloģiski marķētas valodas vienības.

uzvedībā. 18.5. Saskata vārdā, sakāmvārdos, parunās informāciju par latviešu tautas vērtībām, paplašina savu kulturoloģisko redzesloku.			
6.4. Literatūra kā tautas kultūras sastāvdaļa 18.6. Saskata daiļdarbā atainotā laika vērtības un problēmas.	Sasniedzamais rezultāts		
	Lasīto saista ar savu pieredzi un apgūto par latviešu tautas vērtībām.	Saskata daiļdarbā atainotā laika vērtības un problēmas.	Analizē daiļdarbā atainotās norises, saistot ar savu pieredzi par latviešu kultūras jautājumiem un sniedzot savu vērtējumu.

MĀCĪBU SATURA SADALĪJUMS

7.KLASE

1. Es, citi un kultūras dzīve. (20%)

Ieteicamā literatūra:

Folklorā - tautasdziesmas, pasakas, teikas, mīklas.
Rūdolfs Blaumanis „Tālavas taurētājs”.

Nr.	Saturs
1.	Saziņa 1.1. Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana.

	1.2. Jautājumu veidošana atbilstoši situācijai. 1.3. Verbālās un neverbālās etiķetes normas, to ievērošana personiskā mutvārdu saziņā.
2.	Runas darbības veidi 2.1. Dažādā tempā runātu monologu un dialogu uztvere kopumā. 2.2. Saziņas situācijai atbilstīga mutvārdu teksta veidošana: brīdinājumu un aizliegumu izteikšana, iedrošināšana un atrunāšana. 2.3. Savu domu izteikšana par literārā darbā notiekošo. 2.4. Frazeoloģismu un sinonīmu nozīmes sapratne tekstā. 2.5. Paziņojuma rakstīšana. 2.6. Vēstījuma tipa atstāstījums.
3.	Fonētika un ortoepija 3.1. Pozicionālās skaņu pārmaiņas (balsīgā/nebalsīgā, nebalsīgā/balsīgā mija, līdzskaņu saplūšana).
4.	Grafēmika un ortogrāfija 4.1. Vārdu, kuros ir pozicionālās skaņu pārmaiņas, pareizrakstība.
5.	Morfēmika un vārddarināšana 5.1. Priedēkļu nozīmes. 5.2. Darbības vārdu atvasināšana ar piedēkļiem un priedēkļiem.
6.	Morfoloģija 6.1. Divdabju formu ar izskaņu –osš/-oša veidošana un lietošana atbilstīgi komunikatīvajai situācijai.
7.	Sintakse un interpunkcija 7.1. Vienlīdzīgi teikuma locekļi. 7.2. Pieturzīmes teikumos ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
8.	Tekstveide un stilistika 8.1. Teksta plānošanas veidi. 8.2. Paziņojums.
Sasniedzamais rezultāts	
Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence
	Sociokultūras kompetence

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Novērtē saziņas mērķa īstenošana. 2. Piedalās dažādās personiskās saziņas situācijās. 3. Veido jautājumus. 4. Pamatā izmanto saziņas veidam atbilstīgus valodas līdzekļus. 5. Kopumā uztver dažādā tempā runātu monologu un dialogu. 6. Veido saziņas situācijai atbilstīgu mutvārdu tekstu: izsaka brīdinājumu un aizliegumu, iedrošina un atrunā. 7. Prognozē teksta saturu, sižeta attīstību, varoņu rīcību pēc virsraksta un teksta detaļām. 8. Tekstā saprot frazeoloģismu un sinonīmu nozīmes. 9. Raksta paziņojumu atbilstīgi komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai. 10. Raksta vēstījuma tipa atstāstījumu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareizi raksta vārdus, kuros ir pozicionālās skaņu pārmaiņas. 2. Zina priedēkļu nozīmes. 3. Atvasina darbības vārdus ar priedēkļiem un piedēkļiem atbilstīgi nepieciešamajai situācijai. 4. Lieto divdabjus ar izskaņu –osš/-oša atbilstīgi komunikatīvajai situācijai. 5. Saskata vienlīdzīgus teikuma locekļus un ievēro pieturzīmju lietojumu teikumos ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem. 6. Izprot domraksta plānošanas nepieciešamību un pamatprincipus. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saskata kopīgo un atšķirīgo latviešu un cittautu vēstītājfolklorā. 2. Apzina nozīmīgākas latviešu kultūras vērtības. 3. Mācās saskatīt latviešu valodas nozīmi mūsdienu daudz kultūru sabiedrībā un savas dzimtās valodas vietu tajā.
--	--	--	--

2.Es, citi, brīvais laiks, veselīgs dzīves veids. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Anna Sakse „Pasakas par ziediem”.

Jānis Klīdzējs „Cilvēka bērns” (fragmenti).

Nr.	Saturs
1.	<p>Saziņa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Mutvārdu saziņa. 1.2. Dažāda veida dialogi. 1.3. Saziņas situācija un dalībnieki. 1.4. Komunikatīvais mērķis.
2.	<p>Runas darbības veidi</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Saziņas partnera viedokļa uztvere dialogā. 2.2. Saziņas partnera atklāti pausta komunikatīvā nolūka uztveršana dialogā. 2.3. Secīga faktu un notikumu stāstīšana.

	2.4. Savu domu izteikšana un pamatošana par lasīto, redzēto, dzirdēto.	
	2.5. Parādību, lietu un faktu salīdzināšana.	
	2.6. Maza un vidēja apjoma sarunvalodas, publicistikas, populārzinātnisku un daiļliteratūras tekstus lasīšana un sapratne.	
3.	Grafētika un ortogrāfija	
	3.1. Priedēkļu nozīme. Ar priedēkļiem atvasināto vārdu pareizrakstība.	
4.	Morfoloģija	
	4.1. Norādāmie un attieksmes vietniekvārdi, to lietošana.	
5.	Tekstveide un stilistika	
	5.1. Izpratne par tēlainās izteiksmes līdzekļu lomu tekstā.	
Sasniedzamais rezultāts		
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence
	1. Saprot, kas ir monologs un dialogs, saziņas situācija un dalībnieki, komunikatīvais mērķis, personiskā saziņa. 2. Piedalās dažādās personiskās saziņas situācijās. 3. Dialogā uztver saziņas partnera atklāti pausta komunikatīvo nolūku, saziņas partnera viedokli. 4. Secīgi stāsta faktus un notikumus. 5. Izsaka un pamato savas domas par lasīto, redzēto, dzirdēto. 6. Raksturo literāros varoņus, vērtē viņu rīcību. 7. Salīdzina parādības, lietas un faktus.	1. Izprot priedēkļu nozīmes, ievēro ar priedēkļiem atvasināto vārdu pareizrakstību. 2. Pareizi lieto vietniekvārdus. 3. Apzinās tēlainās izteiksmes līdzekļu nozīmīgumu tekstveidnē.
		Sociokultūras kompetence
		1. Apzinās vārdu krājuma bagātināšanas nepieciešamību. 2. Izprot latviešu runas etiķetes normas ievērošanu saziņā.

3. Es, citi, apkārtējā pasaule un savstarpējā mijiedarbība. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Kārlis Skalbe „Kaķīša dzirnavas”.

Aspazijas dzeja.

Māra Cielēna „Princese priedē”.

Skaidrīte Kaldupe „Rasas bērns”.

Nr.	Saturs
------------	---------------

1.	Saziņa 1.1. Piedalīšanās dažādās personiskās saziņas situācijās. 1.2. Saziņas dalībnieku saziņas mērķa uztveršana. 1.3. Sava komunikatīvā nolūka īstenošana mutvārdu saziņā.		
2.	Runas darbība veidi 2.1. Piedalīšanās dažādās personiskās saziņas situācijās. 2.2. Saziņas dalībnieku saziņas mērķa uztveršana. 2.3. Klausīšanās veidi. Dažādu klausīšanās veidu izmantošana. 2.4. Priekšmetu, objektu, parādību, darbību nosaukšana un to pazīmju raksturošana. 2.5. Saziņas situācijai atbilstīga mutvārdu teksta veidošana. 2.6. Vidēja apjoma dažādas tematikas un runas žanru tekstu lasīšana un uztvere atbilstīgi autora komunikatīvajam nolūkam. 2.7. Svarīgākās informācijas saskatīšana. 2.8. Atstāstījums tuvu tekstam.		
3.	Leksikoloģija un frazeoloģija 3.1. Antonīmu un sinonīmu izpratne un lietošana.		
4.	Morfoloģija 4.1. Apstākļa vārdu lietošana.		
5.	Sintakse un interpunkcija 5.1. Teikuma gramatiskais centrs. 5.2. Pieturzīmju lietojums vienkārša un salikta teikuma beigās.		
	Sasniedzamais rezultāts		
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	1. Sava komunikatīvā nolūka īstenošana mutvārdu saziņā.	1. Lieto antonīmus un sinonīmus atbilstoši mācību uzdevumam vai komunikatīvajai situācijai.	1. Izprot latviešu valodas nozīmi Latvijas iedzīvotāju dzīvē.

<p>2. Iesāk, uztur un pabeidz mutvārdu sarunu personiskās saziņas situācijās.</p> <p>3. Zina dažādus klausīšanās veidus un izmanto tos atbilstoši uzdevumam.</p> <p>4. Nosauc priekšmetus, objektus, parādības, darbības un raksturo to pazīmes.</p> <p>5. Izsaka savas domas par literārā darbā notiekošo.</p> <p>6. Lasa un uztver vidēja apjoma dažādas tematikas un runas žanru tekstus atbilstīgi autora komunikatīvajam nolūkam.</p> <p>7. Saskata tekstā svarīgāko informāciju.</p> <p>8. Raksta atstāstījumu tuvu tekstam un vēstījuma tipa atstāstījumu.</p>	<p>2. Pareizi lieto apstākļa vārdus teikumā.</p> <p>3. Nosaka teikuma vai teikuma daļas gramatisko centru.</p> <p>4. Lieto atbilstošu pieturzīmi salikta teikuma beigās.</p>	<p>2. Apzinās nepieciešamību saudzēt un attīstīt latviešu valodu un savu dzimto valodu multikulturālā sabiedrībā.</p>
---	--	---

4. Es, citi, ikdiens un savstarpējās attiecības. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Vīks „Pāri zaļajiem vilņiem”.

Māris Rungulis „Stulbcepure”.

Nr.	Saturs
1.	<p>Saziņa</p> <p>1.1. Sava komunikatīvā mērķa īstenošana mutvārdu saziņā.</p> <p>1.2. Verbālās un neverbālās etiķetes normas, to ievērošana personiskā mutvārdu saziņā.</p>
2.	<p>Runas darbības veidi</p> <p>2.1. Klausīšanās kultūra, tās ievērošana.</p> <p>2.2. Dažādu klausīšanās veidu izmantošana.</p> <p>2.3. Saziņas situācijai atbilstīga mutvārdu teksta veidošana: palīdzības lūgšana.</p> <p>2.4. Teksta satura, sižeta attīstības, varoņu rīcības prognozēšana pēc virsraksta un teksta detaļām.</p> <p>2.5. Literāro varoņu raksturošana, viņu rīcības vērtēšana.</p> <p>2.6. Vidēja apjoma dažādas tematikas un runas žanru tekstu lasīšana un uztvere atbilstīgi autora komunikatīvajam nolūkam.</p> <p>2.7. Svarīgākās informācijas saskatīšana.</p> <p>2.8. Apsveikuma, ielūguma rakstīšana.</p> <p>2.9. Vēstījums (150 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. Savu domu un attieksmes izteikšana.</p>

3.	Grafētika un ortogrāfija 3.1. Apstākļa vārdu pareizrakstība.		
4.	Morfoloģija 4.1. Partikulu un izsauksmes vārdu lietošana. 4.2. Darbības vārda īstenības, vēlējuma, vajadzības un pavēles izteiksmes vienkāršie laiki darāmajā kārtā.		
5.	Tekstveide un stilistika 5.1. Apsveikums. 5.2. Ielūgums.		
	Sasniedzamais rezultāts		
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Personiskā mutvārdu saziņā uztver atklāti paustu saziņas dalībnieku komunikatīvo nolūku. 2. Dzirdēto informāciju izmanto atbilstīgi mērķim. 3. Zina un ievēro klausīšanās kultūras normas. 4. Lūdz palīdzību atbilstīgi saziņas situācijai. 5. Izsaka savas domas par literārā darbā notiekošo. 6. Prognozē teksta saturu, sižeta attīstību, varoņu rīcību pēc virsraksta un teksta detaļām. 7. Lasa un saprot vidēja apjoma dažādas tematikas un runas žanru tekstus atbilstīgi autora komunikatīvajam nolūkam. 8. Saskata tekstā svarīgāko informāciju. 9. Raksta apsveikumu, ielūgumu atbilstīgi komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai. 10. Raksta vēstījumu un aprakstu (150 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. Izsaka savas domas un attieksmi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareizi lieto partikulas un apstākļa vārdus atbilstīgi komunikatīvajam nolūkam. 2. Pareizi lieto apstākļa vārdus teikumā. 3. Lieto partikulas atbilstīgi komunikatīvajam mērķim, ievēro pareizrakstību. 4. Lieto izsauksmes vārdus atbilstīgi komunikatīvajam mērķim, ievēro pareizrakstību. 5. Raksta apsveikumu, ielūgumu ievērojot lietišķo etiķeti. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lasīto saista ar savu pieredzi un apgūto par latviešu tautas vērtībām.

5. Es, citi, skola un izglītība. (20%)

Ieteicamā literatūra:

Māris Rungulis „Divdabis”.

Jānis Poruks „Kauja pie Knipskas”.

Nr.	Saturs		
1.	Saziņa 1.1. Dažāda veida dialogi. Saziņas situācija un dalībnieki. 1.2. Komunikatīvā mērķa īstenošanas novērtēšana. 1.3. Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana mutvārdu personiskās saziņas situācijās.		
2.	Runas darbības veidi 2.1. Dažādu klausīšanās veidu izmantošana. 2.2. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim. 2.3. Saziņas situācijai atbilstīga mutvārdu teksta veidošana: lūdz palīdzību, priekšlikumu un padomu izteikšana. 2.4. Informēšana par grupas darbu. 2.5. Lasa tekstu caurskatot. 2.6. Aptaujas jautājumu veidošana, rezultātu pierakstīšana tabulā un secinājumu izteikšana.		
3.	Morfēmika un vārddarināšana 3.1. Darbības vārdu atvasināšana ar piedēkļiem un priedēkļiem.		
4.	Morfoloģija 4.1. Biežāk lietojamo 1.konjugācijas darbības vārda formu veidošana un lietošana atbilstīgi komunikatīvajai situācijai.		
5.	Tekstveide un stilistika 5.1. Vēstījums. 5.2. Apraksts.		
Sasniedzamais rezultāts			
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	1. Iesāk, uztur un pabeidz mutvārdu sarunu personiskās saziņas situācijās. 2. Novērtē, vai ir sasniegts savs komunikatīvais mērķis. 3. Zina dažādus klausīšanās veidus un izmanto tos atbilstoši uzdevumam. 4. Lūdz palīdzību, izsaka priekšlikumu un padomu atbilstīgi saziņas situācijai.	1. Atvasina darbības vārdus ar priedēkļiem un piedēkļiem atbilstīgi nepieciešamajai situācijai. 2. Veido biežāk lietojamo 1. konjugācijas darbības vārda formas un lieto tās atbilstīgi komunikatīvajai situācijai.	1. Apzinās nepieciešamību saudzēt un attīstīt latviešu valodu un savu dzimto valodu multikulturālā sabiedrībā. 2. Saprot latviešu valodas mūsdienīgas apguves mērķi, uzdevumus, sistēmu.

<p>5. Informē par grupas darbu. 6. Lasa tekstu caurskatot iegūt nepieciešamo informāciju. 7. Veido anketas jautājumus pēc dotās shēmas, īsi pieraksta atbildes un veido apkopojumus par iegūtajiem rezultātiem.</p>	<p>3. Veido vēstījumu atbilstoši tā pazīmēm. 4. Izvēlas vārdus izteiksmīgam vēstījumam.</p>	
---	---	--

6. Es, citi, zinātne, tehnika un informācijas ieguves avoti. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Viks „Zemūdens bara lielā diena”.

Interneta resursi.

Nr.	Saturs
1.	<p>Saziņa 1.1. Jautājumu veidošana. 1.2. Saziņas mērķa īstenošanas novērtēšana.</p>
2.	<p>Runas darbības veidi 2.1. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim. 2.2. Secīga faktu un notikumu stāstīšana. 2.3. Savu domu izteikšana par literārā darbā noteikto. 2.4. Runātāja kultūra, tās ievērošana. 2.5. Maza un vidēja apjoma sarunvalodas, publicistikas, populārzinātnisku un daiļliteratūras tekstus lasīšana un sapratne. 2.6. Kritiska teksta uztvere: sava viedokļa izteikšana par to, kas teikts tekstā. 2.7. Atstāstījums tuvu tekstam. Vēstījuma tipa atstāstījums.</p>
3.	<p>Grafēmika un ortogrāfija 3.1. Priedēkļu nozīme. Ar priedēkļiem atvasināto vārdu pareizrakstība. 3.2. Saikļu, partikulu pareizrakstība.</p>
4.	<p>Morfoloģija 4.1. Apstākļa vārds. Pazīmes. Lietojuma nozīmes, pareizrakstība.</p>
5.	<p>Sintakse un interpunkcija 5.1. Vienkāršākie saliktu teikumu veidi.</p>
6.	<p>Tekstveide un stilistika 6.1. Apraksts. 6.2. Apraksta veidošana.</p>

	6.3. Vārdu izvēle izteiksmīgam aprakstam.		
	Sasniedzamais rezultāts		
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Novērtē, vai ir sasniegts savs saziņas mērķis. 2. Zina verbālās un neverbālās etiķetes normas, ievēro tās personiskā mutvārdu saziņā. 3. Dzirdēto informāciju izmanto atbilstīgi mērķim. 4. Secīgi stāsta faktus un notikumus. 5. Izsaka un pamato savas domas par lasīto, redzēto, dzirdēto. 6. Ievēro runātāja kultūru. 7. Lasa un saprot maza un vidēja apjoma sarunvalodas, publicistikas, populārzinātnisku un daiļliteratūras tekstus. 8. Kritiski uztver tekstu: izsaka savu viedokli par to, kas teikts tekstā. 9. Raksta atstāstījumu tuvu tekstam un vēstījuma tipa atstāstījumu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot priedēkļu nozīmi vārdarināšanā. 2. Ievēro pareizrakstību. 3. Pareizi raksta saikļus un partikulas. 4. Pareizi lieto apstākļa vārdus teikumā. 5. Ievēro pieturzīmju lietojumu vienkāršākos saliktos teikumos. 6. Veido aprakstu atbilstoši tā pazīmēm. 7. Izvēlas vārdus izteiksmīgam aprakstam. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Apzinās nozīmīgākas latviešu kultūras vērtības. 2. Izprot latviešu valodas nozīmi Latvijas iedzīvotāju dzīvē. 3. Mācās saskatīt latviešu valodas nozīmi mūsdienu daudz kultūru sabiedrībā un savas dzimtās valodas vietu tajā.

MĀCĪBU SATURA SADALĪJUMS 8.KLASĒ

1. Es, citi, ikdienu un savstarpējās attiecības. (20%)

Ieteicamā literatūra:

Māris Rungulis „Stulbcepure”.

Rudīte Kalpiņa „Smaržas mīļotajai meitenei”.

Nr.	Saturs
1.	<p>Saziņa</p> <p>1.1. Rakstveida saziņa. Rakstveida saziņas situācija, tās dalībnieki, viņu komunikatīvais nolūks.</p> <p>1.2. Piedalīšanās dažādās personiskās rakstveida saziņas situācijās.</p> <p>1.3. Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana rakstveida personiskās saziņas situācijās.</p> <p>1.4. Verbālās un neverbālās etiķetes normas vēstulē un paskaidrojumā.</p> <p>1.5. Sava komunikatīvā mērķa īstenošana vēstulē un paskaidrojumā.</p> <p>1.6. Saziņas veidam (vēstule, paskaidrojums) atbilstīgi valodas līdzekļi.</p>
2.	<p>Runas darbības veidi</p> <p>2.1. Vidēja apjoma daiļliteratūras tekstu lasīšana un sapratne.</p> <p>2.2. Daiļdarba tēlu, temata un galvenās domas saskatīšana.</p> <p>2.3. Teksta lasīšana detalizēti un pārskatot.</p> <p>2.4. Kritiska teksta uztvere, argumentēta piekrišana vai nepiekrišana autora galvenajai domai, viņa izteiktajam pamatojumam.</p> <p>2.5. Saziņas situācijai atbilstīga mutvārdu teksta veidošana: cerību, šaubu, iebildumu, nosodījuma izteikšana.</p> <p>2.6. Savu domu un attieksmes izteikšana par lasīto.</p> <p>2.7. Sava viedokļa un secinājumu izteikšana un pamatošana par lasīto, redzēto, dzirdēto.</p> <p>2.8. Situāciju analizēšana un salīdzināšana.</p> <p>2.9. Daiļdarba temata un varoņu raksturošana.</p> <p>2.10. Izlases atstāstījums.</p> <p>2.11. Teksta paplašināšana – skolēna veidots literāra teksta turpinājums vai nobeigums. Uzmetums. Melnraksts. Tīrraksts.</p> <p>2.12. Vēstule un paskaidrojums.</p>
3.	<p>Leksikoloģija un frazeoloģija</p> <p>3.1. Vārdu izvēles nosacījumi.</p> <p>3.2. Dažādu sinonīmu lietošana tiešās runas piebildē, lai novērstu viena vārda atkārtanos.</p>
4.	<p>Morfoloģija</p> <p>4.1. Darbības vārda īstenības izteiksmes saliktie laiki, to lietošana tekstā.</p>

5.	Sintakse un interpunkcija 5.1. Tiešā runa un piebilde. Pieturzīmes teikumos ar tiešo runu. 5.2. Citāta iesaistīšana tekstā. 5.3. Uzruna un uzrunas grupa. Pieturzīmes teikumos ar uzrunu un uzrunas grupu.		
6.	Tekstveide un stilistika 6.1. Vēstule dažādiem adresātiem, tai atbilstīgi valodas līdzekļi. 6.2. Paskaidrojums, tam atbilstīgi valodas līdzekļi.		
Sasniedzamais rezultāts			
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lasa un saprot vidēja apjoma, dažādas tematikas un runas žanru tekstus. 2. Kritiski uztver tekstu: argumentēti piekrīt vai nepiekrīt autora galvenajai domai, viņa izteiktajam pamatojumam. 3. Saskata literārā darbā tēlus, tematu un galveno domu. 4. Lasa tekstu detalizēti un pārskatot. 5. Veido saziņas situācijai atbilstīgu mutvārdu tekstu, izsaka cerības, šaubas, iebildumus, nosodījumu. 6. Izsaka un pamato savu viedokli un secinājumus par lasīto, redzēto, dzirdēto. 7. Analizē un salīdzina situācijas. 8. Izsaka un pamato savas domas par literārā darbā notiekošo. 9. Raksturo daiļdarba tematu un varoņus. 10. Saprot, kas ir personiskā rakstveida saziņa. 11. Piedalās dažādās rakstveida personiskās saziņas situācijās – raksta vēstuli un paskaidrojumu. 12. Rakstveida personiskās saziņas situācijās īsteno savu komunikatīvo mērķi. 13. Izsaka savas domas un attieksmi par lasīto. 14. Iesāk, uztur un pabeidz rakstveida sarunu personiskās saziņas situācijās (vēstule, paskaidrojums). 15. Pamatā izmanto vēstulei un paskaidrojumam atbilstīgus valodas līdzekļus. 16. Zina verbālās un neverbālās etiķetes normas, ievēro 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lieto darbības vārda īstenības izteiksmes saliktos laikus atbilstīgi komunikatīvajai situācijai. 2. Pareizi raksta teikumus ar tiešo runu un piebildi. 3. Prot iesaistīt teikumā citātu. 4. Saskata teikumā uzrunu un uzrunas grupu, lieto atbilstošas pieturzīmes. 5. Izprot vārdu izvēles nosacījumus. 6. Prot izmantot tekstā sinonīmus. 7. Raksta vēstuli un paskaidrojumu, ievērojot stila un pareizrakstības normas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saskata daiļdarbā atainotā laika problēmas. 2. Mācās saskatīt un izprast latviešu literāros darbos ietvertās vērtības. 3. Savā runā izmanto kulturoloģiski marķētas valodas vienības (uzruna, darbības vārda saliktais laiks). 4. Zina latviešu rakstveida runas etiķetes normas (uzruna, vietniekvārdu <i>tu, jūs</i> rakstība personiskās vēstulēs) un izmanto tās personiskajā saziņā. 5. Saskata atšķirīgo latviešu un savas tautas runas etiķetē (uzruna).

tās, rakstot vēstuli un paskaidrojumu. 17. Raksta izlases atstāstījumu par lasītu tekstu. 18. Paplašina tekstu (teksta turpinājums, nobeigums).		
---	--	--

2. Es, citi, brīvais laiks un veselīgs dzīvesveids. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Eva Rubene „Trīs dienas brīvībā”.

Inga Karlstrēma „Zem viena lietussarga”.

Andris Puriņš „Apaļā puķu dobe”.

Nr.	Saturs
1.	<p>Saziņa</p> <p>1.1. Rakstveida saziņa. Rakstveida saziņas situācija, tās dalībnieki, viņu komunikatīvais nolūks.</p> <p>1.2. Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana elektroniskā vēstulē.</p> <p>1.3. Saziņas dalībnieku atklāti pausta komunikatīvā mērķa uztveršana un sava saziņas mērķa īstenošana.</p> <p>1.4. Verbālās un neverbālās etiķetes normas elektroniskā vēstulē, to ievērošana.</p>
2.	<p>Runas darbības veidi</p> <p>2.1. Vidēja apjoma, dažādas tematikas un runas žanru tekstu lasīšana un sapratne.</p> <p>2.2. Tēlainās izteiksmes līdzekļu (epitets, salīdzinājums, vienkārša metafora, personifikācija) nozīmes uztvere tekstā.</p> <p>2.3. Daiļdarba tēlu, temata un galvenās domas saskatīšana.</p> <p>2.4. Daiļdarbā atainotā laika vērtību un problēmu uztvere.</p> <p>2.5. Argumentēta viedokļa izteikšana par daiļdarba tēliem un galveno domu.</p> <p>2.6. Situāciju analizēšana un salīdzināšana.</p> <p>2.7. Sava viedokļa un secinājumu izteikšana un pamatošana par lasīto, redzēto, dzirdēto.</p> <p>2.8. Daiļdarba temata un varoņu raksturošana.</p> <p>2.8. Paplašinātais atstāstījums. Uzmetums. Melnraksts. Tīrraksts.</p> <p>2.9. Elektroniska vēstule.</p>
3.	<p>Fonētika un ortoepija</p> <p>3.1. Vārdu, kuros ir vēsturiskās skaņu mijas (līdzskaņu <i>j, d</i> un <i>t</i> noteiktās mijas; <i>i, ī, e, ē, ie</i> noteiktā mija; līdzskaņu grupu mija) izruna.</p>
4.	<p>Grafētika un ortogrāfija</p> <p>4.1. Vārdu, kuros ir līdzskaņu mija, pareizrakstība.</p> <p>4.2. Salikteņu pareizrakstība.</p> <p>4.3. Valodas mainīgums. Latviešu valodas ortogrāfijas normu ievērošana e-vidē.</p>

5.	Leksikoloģija un frazeoloģija 5.1. Valodas mainīgums. Leksikas lietojums e-vidē.		
6.	Morfēmika un vārddarināšana 6.1. Salikteņi. Salikteņu darināšana.		
7.	Tekstveide un stilistika 7.1. Elektroniska vēstule, tai atbilstīgi valodas līdzekļi. 7.2. Teksta (paplašināts atstāstījums) plānošana atbilstīgi sižetam, tēmai, problēmai.		
	Sasniedzamais rezultāts		
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kritiski uztver tekstu: argumentēti piekrīt vai nepiekrīt autora galvenajai domai, viņa izteiktajam pamatojumam. 2. Tekstā uztver tēlainās izteiksmes līdzekļus (epitets, salīdzinājums, vienkārša metafora, personifikācija) nozīmi. 3. Saskata daiļdarbā tēlus, tematu un galveno domu. 4. Analizē un salīdzina situācijas. 5. Izsaka un pamato savu viedokli un secinājumus par lasīto, redzēto, dzirdēto. 6. Raksturo daiļdarba tematu un varoņus. 7. Piedalās rakstveida personiskās saziņas situācijās – raksta elektronisku vēstuli. 8. Zina verbālās un neverbālās etiķetes normas, ievēro tās elektroniskā vēstulē. 9. Rakstveida personiskās saziņas situācijās īsteno savu komunikatīvo mērķi. 10. Iesāk, uztur un pabeidz personisku elektronisku vēstuli. 11. Raksta elektronisku vēstuli, izmanto atbilstīgus valodas līdzekļus. 12. Personiskā rakstveida saziņā uztver atklāti paustu saziņas partnera komunikatīvo nolūku. 13. Raksta paplašinātu atstāstījumu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareizi izrunā un raksta vārdus, kuros ir līdzskaņu mija. 2. Darina salikteņus, pareizi tos raksta. 3. Pareizi raksta vārdus, kuros ir līdzskaņu mija. 4. Plāno tekstu atbilstīgi sižetam, tēmai, problēmai. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saskata atšķirīgo latviešu un savas tautas runas etiķetē. 2. Saskata valodas mainīgumu. 3. Savā runā izmanto kulturoloģiski marķētas valodas vienības. 4. Zina latviešu rakstveida runas etiķetes normas un izmanto tās personiskajā saziņā.

3. Es, citi, apkārtējā pasaule un savstarpējā mijiedarbība. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Dagnija Zigmonte „Stāsti Jūlijai”.

Andra Neiburga „Stāsts par Tilli un Suņuvīru” (video un teksts).

Nr.	Saturs	
1.	Saziņa 1.1. Mutvārdu saziņa.	
2.	Runas darbības veidi 2.1. Vidēja apjoma dažādas tematikas un runas žanru tekstu lasīšana un sapratne. 2.2. Literārā darba tēlu, temata un galvenās domas saskatīšana. 2.3. Daiļdarba tēlu raksturošana. 2.4. Savu domu izteikšana un pamatošana par literārā darbā notiekošo. 2.5. Argumentēta sava viedokļa izteikšana par daiļdarba tematu, tēliem un galveno domu. 2.6. Daiļdarbā atainotā laika vērtību un problēmu saskatīšana. 2.7. Dažādu klausīšanās veidu (vispārējā, detalizētā, kritiskā) izmantošana atbilstīgi komunikatīvajam mērķim. 2.8. Dažāda izpildījuma tekstu detalizēta uztvere. 2.9. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim. 2.10. Saziņas partnera atklāti paustas attieksmes uztvere monologā un dialogā. 2.11. Klausītāja neverbālās uzvedības kultūra, tās ievērošana. 2.12. Priekšmetu, objektu, parādību, abstraktu reāliju nosaukšana un to pazīmju raksturošana. 2.13. Sava viedokļa un secinājumu izteikšana un pamatošana par lasīto, redzēto, dzirdēto. 2.14. Paplašinātais atstāstījums.	
3.	Morfēmika un vārddarināšana 3.1. Vārdu darināšana ar izskaņām. 3.2. Vārdšķiru pāreja citā vārdšķirā.	
4.	Morfoloģija 4.1. Darbības vārda atstāstījuma izteiksmes vienkāršais laiks darāmajā kārtā. 4.2. Divdabju formu veidošana ar <i>-dams/-dama</i> , <i>-damies/-damās</i> un lietošana atbilstīgi komunikatīvajai situācijai.	
5.	Tekstveide un stilistika 5.1. Teksta plānošana, atbilstīgi sižetam, tēmai, problēmai.	
Sasniedzamais rezultāts		
	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence

<ol style="list-style-type: none"> 1. Saprot, kas ir personiskā mutvārdu saziņa. 2. Atbilstīgi komunikatīvajam mērķim izmanto dažādus klausīšanās veidus (vispārējā, detalizētā, kritiskā). 3. Detalizēti uztver dažāda izpildījuma tekstu dažādās situācijās. 4. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim. 5. Monologā un dialogā uztver saziņas partnera atklāti paustu attieksmi. 6. Ievēro klausītāja neverbālās uzvedības kultūru. 7. Lasa un saprot vidēja apjoma dažādas tematikas un runas žanru tekstu. 8. Raksturo daiļdarba tēlus. 9. Nosauc priekšmetus, objektus, parādības, abstraktas reālijas un raksturo to pazīmes. 10. Izsaka un pamato savu viedokli un secinājumus par lasīto, redzēto, dzirdēto. 11. Izsaka un pamato savas domas par literārā darbā notiekošo. 12. Raksta paplašināto atstāstījumu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zina un lieto darbības vārda atstāstījuma izteiksmes vienkāršo laiku formas darāmajā kārtā. 2. Darina jaunus vārdus, izmantojot izskaņas. 3. Izprot vārdšķiru pāreju citā vārdšķirā. 4. Veido divdabju formas ar <i>-dams/-dama</i>, <i>-damies/-damās</i> un lietošana atbilstīgi komunikatīvajai situācijai. 5. Plāno tekstu atbilstīgi sižetam, tēmai, problēmai. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saskata daiļdarbā atainotā laika problēmas. 2. Iepazīst nozīmīgākas latviešu kultūras vērtības.
--	---	---

4. Es, citi, zinātne, tehnika un informācijas ieguves avoti. (20%)

Ieteicamā literatūra:

Pusaudžu žurnāli, „Geo”, „Ilustrētā Zinātne”, „Ilustrētā Vēsture”, „Čemodāns”, „Ievas Stāsti” u.c.
Enciklopēdijas, teksti internetā u.c.

Nr.	Saturs
1.	<p>Saziņa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Personiskā mutvārdu un rakstveida saziņa, tās atšķirības. 1.2. Piedalīšanās dažādās saziņas situācijās (intervijā). 1.3. Saziņas partneru komunikatīvais nolūks. 1.4. Verbālās un neverbālās etiķetes normas, to ievērošana personiskā saziņā (intervija). 1.5. Sava ieguldījuma izvērtēšana komunikatīvā mērķa īstenošanā.
2.	<p>Runas darbības veidi</p>

	<p>2.1. Vidēja apjoma publicistikas un populārzinātnisku tekstu lasīšana (detalizēti un pārskatot) un sapratne.</p> <p>2.2. Uzziņu literatūra. Informācijas ieguves avoti – vārdnīcas, enciklopēdijas, internets. Nepieciešamās informācijas atrašana un izvēle.</p> <p>2.3. Dažādu klausīšanās veidu (vispārējā, detalizētā, kritiskā) izmantošana atbilstīgi komunikatīvajam mērķim.</p> <p>2.4. Dažāda izpildījuma tekstu detalizēta uztvere. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim.</p> <p>2.5. Saziņas partnera komunikatīvā nolūka un atklāti paustas attieksmes uztvere monologā un dialogā.</p> <p>2.6. Klausītāja neverbālās uzvedības kultūras ievērošana.</p> <p>2.7. Intervijas jautājumu veidošana, intervēšana un atbilžu pierakstīšana.</p> <p>2.8. Komplimentu izteikšana.</p> <p>2.9. Informējošā publiskā runa, tās sagatavošana un prezentēšana.</p> <p>2.10. Priekšmetu, objektu, parādību, abstraktu reāliju nosaukšana un to pazīmju raksturošana.</p> <p>2.11. Runātāja kultūra, tās ievērošana.</p>		
3.	Grafemika un ortogrāfija		
	<p>3.1. Īpašības vārdu pareizrakstība.</p> <p>3.2. Skaitļa vārdu pareizrakstība.</p>		
4.	Leksikoloģija un frazeoloģija		
	4.1. Publiskai runai atbilstošas leksikas izvēle.		
5.	Morfoloģija		
	<p>5.1. Lokāmie un nelokāmie skaitļa vārdi, to lietošana.</p> <p>5.2. Daļskaitļu nosaukumi, to locīšana.</p> <p>5.3. Skaitļa vārdu lietošana laika apzīmēšanai.</p>		
6.	Sintakse un interpunkcija		
	6.1. Iespraudumi, pieturzīmes teikumos ar iespraudumiem.		
7.	Tekstveide un stilistika		
	<p>7.1. Publiskās informējošās runas plānošana un sagatavošana atbilstīgi teksta pazīmēm.</p> <p>7.2. Publiskai runai atbilstošu valodas līdzekļu izvēle.</p>		
Sasniedzamais rezultāts			
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	<p>1. Atbilstīgi komunikatīvajam mērķim izmanto dažādus klausīšanās veidus (vispārējā, detalizētā, kritiskā).</p> <p>2. Dzirdēto informāciju izmanto atbilstīgi mērķim.</p> <p>3. Lasa un saprot vidēja apjoma publicistikas un populārzinātniskus tekstus.</p> <p>4. Lasa tekstu detalizēti un pārskatot.</p>	<p>1. Lieto iespraudumus secības un savas attieksmes izteikšanai, atdala tos teikumā ar atbilstošām pieturzīmēm.</p> <p>2. Pareizi raksta īpašības vārdus.</p> <p>3. Pareizi lieto un raksta skaitļa vārdus.</p> <p>4. Plāno publisko runu, izvēlas tai atbilstīgu</p>	<p>1. Saskata daiļdarbā atainotā laika problēmas.</p> <p>2. Iepazīst nozīmīgākas latviešu kultūras vērtības.</p> <p>3. Savā runā izmanto kulturoloģiski marķētas valodas</p>

<ol style="list-style-type: none"> 5. Saskata tekstā svarīgāko informāciju. 6. Saprot, kas ir personiskā mutvārdu un rakstveida saziņa, tās atšķirības. 7. Piedalās intervijā. 8. Personiskā saziņā uztver saziņas partneru komunikatīvo mērķi. 9. Izvērtē savu ieguldījumu komunikatīvā mērķa īstenošanā. 10. Zina verbālās un neverbālās etiķetes normas, ievēro tās personiskā saziņā (intervija). 11. Monologā un dialogā uztver saziņas partnera atklāti paustu attieksmi. 12. Intervijā izmanto vispārējo un detalizēto klausīšanās veidu. 13. Detalizēti uztver dažāda izpildījuma tekstu dažādās situācijās. 14. Izsaka komplimentus. 15. Veido intervijas jautājumus un pieraksta atbildes. 16. Sagatavo un prezentē informējošo publisko runu. 17. Nosauc priekšmetus, objektus, parādības, abstraktas reālijas un raksturo to pazīmes. 18. Ievēro runātāja kultūru. 	<p>leksiku.</p>	<p>vienības.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Saskata aforismos un mūsdienu anekdotēs ietvertu informāciju par latviešu tautas vērtībām un atainotā laika problēmām. 5. Saskata kopīgo un atšķirīgo latviešu un savas tautas runas etiķetē. 6. Izprot racionālu mācīšanās paņēmienu nepieciešamību.
--	-----------------	---

5. Es, citi, skola un izglītība. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Dagnija Zigmonte „Karmena un Sniegbaltīte”.

Dzintras Žuravskas stāsti.

Rudīte Kalpiņa „Resnā”.

Pauls Putniņš „Es savos zābakos” (teksts vai video).

Nr.	Saturs
1.	Saziņa 1.1. Dažāda veida dialogi.

	1.2. Sava ieguldījuma izvērtēšana saziņas mērķa īstenošanā.	
2.	Runas darbības veidi 2.1. Vidēja apjoma dažādas tematikas literāro darbu lasīšana un sapratne. 2.2. Daiļdarba tēlu, temata un galvenās domas saskatīšana. 2.3. Daiļdarba varoņu rīcības analizēšana. 2.4. Daiļdarbā atainotā laika vērtību un problēmu saskatīšana. 2.5. Situāciju analizēšana un salīdzināšana. 2.6. Savu domu izteikšana un pamatošana par literārā darbā notiekošo. 2.7. Teksts ar pārsprieduma elementiem (200 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto rakstīšana. 2.8. Savu domu un attieksmes izteikšana pārspriedumā.	
3.	Sintakse un interpunkcija 3.1. Sakārtojuma un pakārtojuma saikļi. 3.2. Pieturzīmes teikumos, kur saikļi savieno vienlīdzīgus teikuma locekļus un/vai teikuma daļas.	
4.	Tekstveide un stilistika 4.1. Teksts ar pārsprieduma elementiem, tā plānošana atbilstīgi teksta pazīmēm. 4.2. Tēlainās izteiksmes līdzekļi (epitets). 4.3. Epitetu lietošana radošā darbā savu domu precīzai un niansētai izteikšanai.	
	Sasniedzamais rezultāts	
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence
	1. Lasa vidēja apjoma dažādas tematikas literāros darbus, saskata tēlus, tematu un galveno domu. 2. Analizē literāro darbu varoņu rīcību. 3. Izsaka un pamato savas domas un attieksmi par literārā darbā notiekošo. 4. Analizē un salīdzina situācijas. 5. Piedalās dažāda veida dialogos. 6. Izvērtē savu ieguldījumu komunikatīvā mērķa īstenošanā. 7. Raksta tekstu ar pārsprieduma elementiem (200 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. 8. Pārspriedumā izsaka savas domas un attieksmi.	1. Pareizi lieto saikļus vienlīdzīgu teikuma locekļu un teikuma daļu saistījumam. 2. Plāno tekstu atbilstīgi teksta pazīmēm. 3. Radošajā darbā lieto epitetus savu domu precīzai un niansētai izteikšanai.
		Sociokultūras kompetence
		1. Iepazīst nozīmīgākās latviešu kultūras vērtības. 2. Saskata daiļdarbā atainotā laika vērtības un problēmas. 3. Zina latviešu rakstveida runas etiķetes normas un izmanto tās personiskajā saziņā.

6. Es, citi un kultūras dzīve. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Anna Brigadere „Maija un Paija” (video un lugas teksts).

Nr.	Saturs		
1.	Saziņa Saziņas veidam atbilstīgi valodas līdzekļi.		
2.	Runas darbības veidi 2.1. Dažādas tematikas lugu lasīšana un sapratne. 2.2. Teksta lasīšana detalizēti un pārskatot. 2.2. Daiļdarba tēlu, temata un galvenās domas saskatīšana. 2.4. Lugas temata un galveno varoņu raksturošana. 2.5. Situāciju analizēšana un salīdzināšana. 2.6. Dažādu klausīšanās veidu (vispārējā, detalizētā, kritiskā) izmantošana atbilstīgi komunikatīvajam mērķim. 2.7. Dažāda izpildījuma tekstu detalizēta uztvere. 2.8. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim. 2.9. Priekšmetu, objektu, parādību, abstraktu reāliju nosaukšana un to pazīmju raksturošana. 2.10. Sava viedokļa un secinājumu izteikšana un pamatošana par lasīto, redzēto, dzirdēto.		
3.	Leksikoloģija un frazeoloģija 3.1. Viennozīmīgi un daudznozīmīgi vārdi. 3.2. Daudznozīmīga vārda nozīmes uztvere tekstā. 3.3. Vārdu izvēles nosacījumi.		
4.	Morfoloģija 4.1. Īpašības vārda ar noteikto galotni veidošana un locīšana. 4.2. Īpašības vārda ar noteikto galotni lietošana.		
5.	Sintakse un interpunkcija 5.1. Tiešā un netiešā runa, to lietošana. 5.2. Citāta un netiešās runas atšķirības.		
Sasniedzamais rezultāts			
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
1. Lasa dažāda apjoma un tematikas tekstus, saskata tēlus,	1. Uztver daudznozīmīga vārda nozīmi		1. Iepazīst nozīmīgākas latviešu

<p>tematu un galveno domu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Lasa tekstu detalizēti un pārskatot. 3. Atbilstīgi komunikatīvajam mērķim izmanto dažādus klausīšanās veidus (vispārējā, detalizētā, kritiskā). 4. Dzirdēto informāciju izmanto atbilstīgi mērķim. 5. Detalizēti un kritiski uztver dažāda izpildījuma tekstu dažādās situācijās. 6. Nosauc priekšmetus, objektus, parādības, abstraktas reālijas un raksturo to pazīmes. 7. Izsaka un pamato savu viedokli un secinājumus par lasīto, redzēto, dzirdēto. 8. Analizē un salīdzina daiļdarbā attēlotās situācijas. 9. Raksturo daiļdarba tematu un varoņus. 10. Pamatā izmanto saziņas veidam atbilstīgus valodas līdzekļus. 	<p>tekstā.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Izprot vārdu izvēles nosacījumus. 3. Veido teikumus ar tiešo un netiešo runu, lieto atbilstošas pieturzīmes. 4. Veido īpašības vārdus ar noteikto galotni, lieto tos tekstā. 5. Prot iesaistīt tekstā citātu. 	<p>kultūras vērtības.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Saskata daiļdarbā atainotā laika vērtības un problēmas. 3. Saskata valodas mainīgumu. 4. Izprot latviešu valodas vietu Eiropas Savienībā. 5. Apzinās nepieciešamību saudzēt un attīstīt latviešu valodu. 6. Izprot racionālu mācīšanās paņēmienu nepieciešamību. 7. Ar cieņu izturas pret latviešu valodu.
---	--	--

MĀCĪBU SATURA SADALĪJUMS
9.KLASE

1. Es, citi, ikdiens un savstarpējās attiecības. (20%)

Ieteicamā literatūra:

Rūdolf Blaumanis „Nāves ēnā”.

Vizma Belševica „Bille” (fragmenti).

Nr.	Saturs
1.	<p>Saziņa</p> <p>1.1. Lietišķā mutvārdu un rakstveida saziņa.</p> <p>1.2. Dažāda veida dialogi.</p> <p>1.3. Lietišķā saziņas situācija, tās dalībnieki, viņu komunikatīvais mērķis.</p>
2.	<p>Runas darbība veidi</p> <p>2.1. Saziņas partnera attieksmes uztvere monologā un dialogā.</p> <p>2.2. Zemteksts, tā uztvere.</p> <p>2.3. Savu emociju izteikšana atbilstīgi saziņas situācijai.</p> <p>2.4. Sava viedokļa, vērtējuma un attieksmes izteikšana un argumentēšana par lasīto, redzēto, dzirdēto.</p> <p>2.5. Viedokļu salīdzināšana un izvērtēšana.</p> <p>2.6. Daiļdarba idejas, sižeta un tēlu raksturošana.</p> <p>2.7. Dažāda apjoma, tematikas, valodas stila un runas žanru lasīšana ar izpratni.</p> <p>2.8. Secinājumu rakstīšana par iegūto informāciju.</p> <p>2.9. Pārspriedums (250 vārdi) par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto.</p>
3.	<p>Grafētika un ortogrāfija</p> <p>3.1. Ar izskaņu <i>-šana</i> darināto lietvārdu pareizrakstība.</p>
4.	<p>Morfoloģija</p> <p>4.1. Darbības vārdu saliktie laiki, to lietošana tekstā.</p> <p>4.1. 6.deklinācijas lietvārdu lietošana.</p>
5.	<p>Tekstveide un stilistika</p> <p>5.1. Tēlainās izteiksmes līdzekļu (metafora, personifikācija) lietošana savu domu un jūtu izteikšanai.</p> <p>5.2. Secinājumi par iegūto informāciju.</p>
Sasniedzamais rezultāts	
Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence
Sociokultūras kompetence	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Saprot, kas ir lietišķā mutvārdu un rakstveida saziņa, tās atšķirības. 2. Lietišķā saziņas situācijā uztver saziņas partneru komunikatīvo mērķi. 3. Piedalās dažādās lietišķās saziņas situācijās. 4. Monologā un dialogā uztver saziņas partnera attieksmi. 5. Zina, kas ir zemteksts, uztver to. 6. Atbilstīgi saziņas situācijai izsaka savas emocijas. 7. Izsaka un argumentē savu viedokli, vērtējumu un attieksmi par lasīto, redzēto, dzirdēto. 8. Salīdzina un izvērtē viedokļus. 9. Raksturo daiļdarba ideju, sižetu un tēlus. 10. Lasa un izprot dažāda apjoma, tematikas, valodas stilu un runas žanru tekstus. 11. Raksta secinājumus par iegūto informāciju. 12. Raksta pārspridumu par redzēto, piedzīvoto, lasīto un dzirdēto. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareizi raksta vārdus, kas darināti ar izskaņu <i>-šana</i>. 2. Lieto darbības vārdu saliktos laikus atbilstīgi komunikatīvajai situācijai. 3. Pareizi lieto 6.deklinācijas lietvārdus teikumos. 4. Runā un rakstos izmanto tēlainās izteiksmes līdzekļus (metafora un epitets). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mācās saskatīt un analizēt kopīgo un atšķirīgo latviešu un cittautu kultūrā 2. Zina lietišķās runas etiķetes normas un izmanto tās saziņā. 3. Analizē daiļdarbā atainotās norises, saistot ar savu pieredzi par latviešu kultūras jautājumiem un sniedzot savu vērtējumu
---	--	---

2. Es, citi, brīvais laiks, veselīgs dzīvesveids. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Imants Ziedonis „Blēņas un pasakas”.

Gundega Repše „Alvas kliedziens”.

Nr.	Saturs
1.	<p>Saziņa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Piedalīšanās dažādās lietišķās saziņas situācijās. 1.2. Saziņas komunikatīvā mērķa īstenošana lietišķās saziņas situācijās.

2.	Runas darbība veidi 2.1. Komunikatīvajam mērķim atbilstīga klausīšanās veida izvēle. 2.2. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim. 2.3. Cilvēka sajūtu, emociju nosaukšana un raksturošana. 2.4. Komunikatīvajam nolūkam atbilstoša lasīšanas veida izvēle un izmantošana. 2.5. Sludinājuma un afišas rakstīšana.
3.	Grafētika un ortogrāfija 3.1. Darbības vārdu un divdabju pareizrakstība.
4.	Morfētika un vārddarināšana 4.1. Vārddarināšanas paņēmieni (morfoloģiskais, sintaktiskais, semantiskais).
5.	Morfoloģija 5.1. Vienskaitlinieki un daudzskaitlinieki. 5.2. Darbības vārdu saliktie laiki un izteiksmes darāmajā kārtā, to lietošana tekstā.
6.	Tekstveide 6.1. Sludinājums. 6.2. Afiša.
Sasniedzamais rezultāts	
	Komunikatīvā kompetence
	Valodas kompetence
	Sociokultūras kompetence
	<p>1. Lietišķās saziņas situācijā uztver saziņas dalībnieku komunikatīvo mērķi.</p> <p>2. Piedalās dažādās lietišķās saziņas situācijās.</p> <p>3. Izvēlas komunikatīvajam mērķim atbilstīgu klausīšanās veidu. Dzirdēto informāciju izmanto atbilstīgi mērķim.</p> <p>4. Nosauc un raksturo cilvēka sajūtas un emocijas.</p> <p>5. Izvēlas un izmanto komunikatīvajam nolūkam atbilstošu lasīšanas veidu.</p> <p>6. Raksta sludinājumu, afišu atbilstīgi komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai.</p>
	<p>1. Ievēro divdabju pareizrakstību.</p> <p>2. Darina jaunus vārdus, izmantojot morfoloģisko, sintaktisko un semantisko vārddarināšanas paņēmieni.</p> <p>3. Zina darbības vārdu izteiksmes un salikto laiku formas darāmajā kārtā.</p> <p>4. Pareizi lieto vienskaitliniekus un daudzskaitliniekus.</p> <p>5. Zina lietišķo rakstu komunikatīvo nolūku, formu un satura jēgu.</p>
	<p>1. Izjūt atbildību par latviešu valodas prasmes pilnveidi, novērtē savu izaugsmi.</p> <p>2. Ar cieņu izturas pret latviešu valodu.</p>

3. Es, citi, apkārtējā pasaule un savstarpējā mijiedarbība. (20%)

Ieteicamā literatūra:

Regīna Ezera „Cilvēkam vajag suni”.

Māris Rungulis „Sirsniņsalas”.

Nr.	Saturs
1.	Saziņa 1.1.Savas runas uzvedības koriģēšana atbilstīgi saziņas situācijas dalībnieku komunikatīvajam mērķim.
2.	Runas darbība veidi 2.1. Saziņas partneru komunikatīvā mērķa uztvere monologā un dialogā. 2.2. Saziņas mērķa realizēšana monologā un dialogā. 2.3. Kritiska teksta uztvere: sava viedokļa izteikšana par to, kas teikts tekstā, kā tas pateikts, argumentēta piekrišana vai nepiekrišana autora galvenajai domai, domas izteikšanas veida pieņemšana vai nepieņemšana. 2.4. Pārsprieduma tipa atstāstījums. 2.5. Apraksta tipa atstāstījums.
3.	Fonētika un ortoēpija 3.1. Šaurā un platā e, ē izruna biežāk lietotajos svešvārdos.
4.	Morfoloģija 4.1.Darbības vārda formas ciešamajā kārtā, to lietošana.
5.	Sintakse un interpunkcija 5.1. Salikts teikums, pieturzīmju lietošana tajā.
Sasniedzamais rezultāts	
Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence
Sociokultūras kompetence	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koriģē savu runas uzvedību atbilstīgi saziņas situācijas dalībnieku komunikatīvajam mērķim. 2. Monologā un dialogā uztver saziņas partneru komunikatīvo nolūku. 3. Monologā un dialogā realizē saziņas mērķi. 4. Kritiski uztver tekstu: izsaka savu viedokli par tekstā pateikto, argumentēti piekrīt vai nepiekrīt autora galvenajai domai, pieņem vai nepieņem domas izteikšanas veidu. 5. Raksta pārsapņeduma un apraksta tipa atstāstījumu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pareizi izrunā šauro un plato e, ē biežāk lietotajos svešvārdos. 2. Saprot darbības vārda ciešamās kārtas formas. 3. Izmanto dažāda veida sintaktiskās konstrukcijas. Starp salikta teikuma daļām lieto atbilstošas pieturzīmes. 4. Veido tekstu atbilstoši tā uzbūves nosacījumiem. 5. Raksta domrakstus ar problēmas ievizi, ievērojot plānu, valodas funkcionālos stilus. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zina lietišķās runas etiķetes normas un izmanto tās saziņā. 2. Mērķtiecīgi izmantot savā runā kulturoloģiski marķētas valodas vienības.
--	---	---	---

4. Es, citi, zinātne, tehnika un informācijas ieguves avoti. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Māris Rungulis „Platmales acis”.

Māris Rungulis „Avenes”.

Nr.	Saturs
1.	Saziņa 1.1. Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana lietišķās saziņas situācijās.
2.	Runas darbība veidi 2.1. Dažāda izpildījuma monologu un dialogu uztvere un kritiska vērtēšana. 2.2. Klausīšanās kultūras ievērošana. 2.3. Pārliecināšanas publiskā runa, tās sagatavošana un prezentēšana. 2.4. Runātāja kultūras ievērošana. 2.5. Samērā liela apjoma publicistikas, populārzinātnisku un daiļliteratūras tekstu lasīšana un izpratne. 2.4. Referāta rakstīšana.
3.	Grafēmika un ortogrāfija 3.1. Pieņemtie vārdu saīsinājumi. 3.2. Salikto nosaukumu pareizrakstība.
4.	Sintakse un interpunkcija

	4.1.Vienlīdzīgi teikuma locekļi saistījumā ar vispārinošo vārdu.		
5.	Tekstveide 5.1. Referāts.		
	Sasniedzamais rezultāts		
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	<p>1. Iesāk, uztur un pabeidz sarunu lietišķās saziņas situācijās. Pamatā izmanto saziņas veidam atbilstīgus valodas līdzekļus.</p> <p>2. Uztver un kritiski vērtē dažāda izpildījuma monologu un dialogu.</p> <p>3. Ievēro klausīšanās kultūras normas.</p> <p>4. Sagatavo un prezentē pārliecināšanas publisko runu.</p> <p>5. Ievēro runātāja kultūru.</p> <p>6. Lasa un izprot samērā liela apjoma publicistikas, populārzinātniskus un daiļliteratūras tekstus.</p> <p>7. Raksta referātu, prot to noformēt.</p> <p>8. Raksta kopsavilkumu, secinājumus par iegūto informāciju.</p>	<p>1. Zina un pareizi raksts pieņemtos vārdu saīsinājumus.</p> <p>2. Pareizi raksta biežāk lietojamos saliktos nosaukumus.</p> <p>3. Veido teikumus ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem saistījumā ar vispārinošo vārdu, lieto pieturzīmes atbilstīgi latviešu valodas gramatikas normām.</p> <p>4. Veido tekstus atbilstoši tekstveides nosacījumiem.</p>	<p>1. Ar cieņu izturas pret latviešu valodu.</p> <p>2. Izjūt atbildību par latviešu valodas prasmes pilnveidi, novērtē savu izaugsmi.</p>

5. Es, citi, skola un izglītība. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Ieva Plūme „Tauriņpasaule”.

Latviešu frazeoloģismi.

Nr.	Saturs
1.	Saziņa 1.1. Lietišķā saziņas situācija, tās dalībnieki, viņu komunikatīvais mērķis. 1.2. Saziņas komunikatīvā mērķa īstenošana lietišķās saziņas situācijās. 1.3. Verbālās un neverbālās etiķetes normas lietišķā saziņā, to ievērošana.
2.	Runas darbība veidi 2.1. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim. 2.2. Klausīšanās kultūras ievērošana.

	<p>2.3. Saziņas mērķa realizēšana monologā un dialogā.</p> <p>2.4. Runātāja kultūras ievērošana.</p> <p>2.5. Savu domu izteikšana un argumentēšana par literārā darba tēliem un problēmām.</p> <p>2.6. Dažāda apjoma, tematikas, valodas stilu un runas žanru lasīšana ar izpratni, valodas un runas līdzekļu saskatīšana.</p> <p>2.7. Konspektīvs teksta atstāstījums.</p> <p>2.8. Iesnieguma rakstīšana.</p>		
3.	Grafēmika un ortogrāfija		
	3.1. Īpašvārdu pareizrakstība (kopdzimtes lietvārdi uzvārdos).		
4.	Leksikoloģija un frazeoloģija		
	4.1. Frazeoloģismu nozīme un lietojums.		
5.	Morfoloģija		
	5.1. Nenoteiktie, noliegtie un atgriezeniskais vietniekvārds <i>sevis</i> .		
6.	Tekstveide		
	6.1. Iesniegums.		
	Sasniedzamais rezultāts		
	Komunikatīvā kompetence	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence
	<p>1. Saprot, kas ir lietišķā mutvārdu un rakstveida saziņa, tās atšķirības.</p> <p>2. Lietišķās saziņas situācijā uztver saziņas partnera komunikatīvo mērķi un īsteno savu.</p> <p>3. Zina verbālās un neverbālās etiķetes normas, ievēro tās lietišķā saziņā.</p> <p>4. Dzirdēto informāciju izmanto atbilstīgi mērķim.</p> <p>5. Ievēro klausīšanās kultūras normas.</p> <p>6. Monologā un dialogā realizē saziņas mērķi.</p> <p>7. Ievēro runātāja kultūru.</p> <p>8. Izsaka un argumentē savas domas.</p> <p>9. Lasa un izprot dažāda apjoma, tematikas, valodas stilu un runas žanru tekstus.</p> <p>10. Raksta konspektīvu atstāstījumu.</p> <p>11. Raksta iesniegumu atbilstīgi komunikatīvajam mērķim un saziņas situācijai.</p>	<p>1. Ievēro īpašvārdu un salikto nosaukumu pareizrakstību.</p> <p>2. Saprot frazeoloģismu nozīmi tekstā un izmantot frazeoloģismus atbilstīgi komunikatīvajai situācijai.</p> <p>3. Izprot nenoteikto, noliegto un atgriezeniskā vietniekvārda <i>sevis</i> nozīmi un lietošanas īpatnības.</p>	<p>1. Saprot cita runā izmantoto frazeoloģismu nozīmi, saskata tajos informāciju par latviešu tautas vērtībām.</p> <p>2. Saskata kopīgo un atšķirīgo latviešu un savas tautas runas etiķetē.</p> <p>3. Apzinās latviešu literatūru kā pasaules literatūras sastāvdaļu.</p>

6. Es, citi un kultūras dzīve. (15%)

Ieteicamā literatūra:

Mārtiņš Zīverts „Ķīnas vāze”.

Sakāmvārdi, parunas.

Nr.	Saturs	
1.	Saziņa 1.1.Sarunas iesākšana, uzturēšana un pabeigšana dažādas saziņas situācijās.	
2.	Runas darbības veidi 2.1. Zemteksts, tā uztvere. 2.2. Komunikatīvajam mērķim atbilstīga klausīšanās veida izvēle. 2.3. Dzirdētās informācijas izmantošana atbilstīgi mērķim. 2.4. Dažāda izpildījuma monologu un dialogu uztvere. 2.5. Savu domu izteikšana un argumentēšana par literārā darba tēliem un problēmām. 2.6. Teksta pārveidošana, līdzīga teksta veidošana. 2.7. Daiļdarba idejas, sižeta un tēlu raksturošana. 2.8. Samērā liela apjoma daiļliteratūras tekstu lasīšana un izpratne. 2.9. Dažādu valodas līdzekļu uztvere tekstā. 2.10. Savu domu un attieksmes izteikšana par literārā darba tēliem un problēmām.	
3.	Leksikoloģija un frazeoloģija 3.1. Leksikas slāņi. Priekšstats par leksikas slāņiem, dažādu leksikas slāņu izmantošana.	
4.	Morfēmika un vārdarināšana 4.1.Citu vārdšķiru vārdu lietošana lietvārda vietā.	
5.	Sintakse un interpunkcija 5.1. Savrupinājumi, pieturzīmes teikumos ar tiem.	
6.	Morfoloģija 6.1.Divdabju formu veidošana ar <i>-ot/-oties, -ams/-ama, -āms/-āma</i> un lietošana atbilstīgi komunikatīvajai situācijai. 6.2. Divdabji, kas neveido divdabja teicienu.	
7.	Tekstveidne 7.1. Valodas funkcionālie stili.	
Sasniedzamais rezultāts		
	Valodas kompetence	Sociokultūras kompetence

	<p>1. Iesāk, uztur un pabeidz sarunu .</p>	<p>1. Izprot dažādu leksikas slāņu vārdu izvēles nosacījumus atšķirīgos komunikācijas un pašizteiksmes nolūkos.</p>	<p>1. Analizē daiļdarbā atainotās norises, saistot ar savu pieredzi par latviešu kultūras jautājumiem un sniedzot savu vērtējumu.</p>
	<p>2. Zina, kas ir zemteksts, uztver to. 3. Izvēlas komunikatīvajam mērķim atbilstīgu klausīšanās veidu. 4. Dzirdēto informāciju izmanto atbilstīgi mērķim. 5. Uztver dažāda izpildījuma monologu un dialogu. 6. Raksturo daiļdarba ideju, sižetu un tēlus. 7. Izsaka un argumentē savas domas par literārā darba tēliem un problēmām. 8. Pārveido tekstu, veido līdzīgu tekstu. 9. Lasa un izprot samērā liela apjoma daiļliteratūras tekstus. 10. Saskata tekstā dažādus valodas līdzekļus. 11. Izsaka savas domas un attieksmi.</p>	<p>2. Izprot citu vārdšķiru vārdu lietošanu lietvārda vietā. 3. Lieto savrupinājumus un atdala tos teikumā ar atbilstošām pieturzīmēm. 4. Veido divdabju formas ar <i>-ot/-oties</i>, <i>-ams/-ama</i>, <i>-āms/-āma</i> un lieto tās atbilstīgi komunikatīvajai situācijai. 5. Zina divdabjus, kas neveido divdabja teicienu. 6. Ir priekšstats par stilu, vārdu izvēles nosacījumiem.</p>	<p>2. Apzinās latviešu valodu kā latviešu tautas identitātes pazīmi, latviešu valodas nozīmīgumu pasaules valodu vidū.</p>

MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANAS FORMAS UN METODISKIE PENĒMIENI

(izmantoti VISC mācību priekšmetu programmu paraugi, skatīt visc.gov.lv/saturs/vispizgl/programmas/pamskolai/latvval_mzkmtaut_1_9)

Skolēna mācību sasniegumi jāvērtē daudzpusīgi un objektīvi, lai realizētu:

- prasību atklātības un skaidrības principu, **pārbaudot mācību priekšmeta standartā noteikto mācību satura pamatprasību** apguvi;
- pozitīvo sasniegumu summēšanas principu, reģistrējot pozitīvos sasniegumus visos mācību sasniegumu vērtēšanas līmeņos – zināšanu iegaumēšanas un sapratnes, to lietošanas un patstāvīgas produktīvas darbības līmenī;
- vērtējuma atbilstības principu, dodot skolēnam iespēju apliecināt savas zināšanas un prasmes visiem mācību sasniegumu vērtēšanas līmeņiem atbilstošos uzdevumos, jautājumos, piemēros un situācijās;
- vērtēšanas veidu dažādības principu, izmantojot pārbaudes rakstveidā, mutvārdos un kombinēti, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus (piemēram, diagnosticējošie darbi, kontroldarbi, praktiskie darbi, projektu darbi, ieskaites, eksāmeni);
- vērtēšanas regularitātes principu, lai skolēnu un viņa vecākus informētu par iegūtajām zināšanām, apgūtajām prasmēm un mācību sasniegumu attīstības dinamiku;
- vērtējuma obligātuma principu, izvirzot prasību skolēnam iesaistīties mācību procesā un iegūt savām spējām atbilstošu vērtējumu.

Vērtētājs var būt: pats skolēns, klasesbiedri, skolotājs (iekšējā vērtēšana); skolas administrācija, eksperti, valsts un pašvaldības institūcijas (ārējā vērtēšana).

Vērtēšana ir mācību procesa sastāvdaļa, tāpēc veicama visā mācību laikā, izvēloties piemērotāko vērtēšanas vietu mācību procesā, vērtēšanas mērķi, vērtēšanas metodisko paņēmienu, vērtējuma atspoguļošanas kārtību (sk. tabulu Nr.1).

Tabula Nr. 1. Vērtēšanas vieta mācību procesā, mērķi un vērtējuma atspoguļošanas kārtība

Vērtēšanas forma (pēc vietas mācību procesā)	Vērtēšanas mērķis	Vērtējuma atspoguļošanas kārtība
Ievadvērtēšana Notiek pirms mācību sākuma.	Diagnosticējošā vērtēšana: esošo zināšanu un prasmju noteikšana mācību procesa vai tēmas	"Ieskaitīts"/ "neieskaitīts"

Vērtēšanas forma (pēc vietas mācību procesā)	Vērtēšanas mērķis	Vērtējuma atspoguļošanas kārtība
Dod informāciju par skolēnu sagatavotības līmeni, uzsākot tēmu, kursu u. tml.	apgaves uzsākšanai; skolēnu motivēšana aktīvam mācību darbam; mācību mērķu un uzdevumu precizēšana, skolēna un skolotāja sadarbības formu saskaņošana.	vai aprakstoši
Kārtējā vērtēšana Notiek mācību laikā. Ir mācību procesa operatīva un motivējoša atgriezeniskā saite.	Formatīvā vērtēšana: skolēnu sasniegumu noteikšana ar nolūku tos uzlabot; mācību procesa norises un izmantoto mācību metožu atbilstības vērtēšana un koriģēšana; skolēna objektīva pašvērtējuma un atbildības veicināšana.	"Ieskaitīts"/ "neieskaitīts"
Nobeiguma vērtēšana Notiek mācību tēmas vai mācību gada beigās; nosaka, kā īstenotas mācību priekšmeta standarta prasības.	Summatīvā vērtēšana: skolēnu zināšanu un prasmju apguves līmeņa noteikšana, beidzot tēmu vai mācību gadu.	ballēs

Izvēloties pārbaucēju saturu, ieteicams kombinēt formālās pārbaudes metodes (rakstveida pārbaudes darbi) un autentiskās metodes, kurās nozīmīga vieta atvēlēta skolēna praktiskajam sniegunam (priekšnesumam), tādējādi nodrošinot gan apgūtā mācību satura kontroli, gan sasniegtos mācību mērķus un uzdevumus. Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanai biežāk izmanto ievadvērtēšanu un kārtējo vērtēšanu; nobeiguma vērtēšanā nosaka, vai sasniegti mācību mērķi un uzdevumi.

Vērtējot skolēnu mācību sasniegumus pamatā izmanto tās pašas metodes un paņēmienus, kas tika izmantoti mācību stundā. Svarīgi ir ievērot konsekvenci mācību un vērtēšanas procesā. Mācību darbu skolotājs plāno, ievērojot domāšanas procesus, kuri tiks attīstīti stundā. Uzdevumu formulējumi nosaka, kura līmeņa domāšanas procesi tiks iesaistīti, veicot uzdevumu. Tālāk dotais piemērs (sk. tabulu Nr. 2) parāda, ka, izvēloties metodi darbam klasē un formulējot uzdevumu, skolotājam ir jāapzinās, kurā domāšanas līmenī skolēnam būs jāveic uzdevums – zināšanu, izpratnes, lietošanas, analīzes, sintēzes vai izvērtēšanas līmenī. Ja skolotājs mācot ir izmantojis reproduktīvā līmeņa uzdevumus, tad arī vērtējot skolēnu mācību sasniegumus jāizmanto šī līmeņa uzdevumi, piemēram, zināšanas pārbaudāmas saistībā ar prasmi atcerēties un atpazīt informāciju, nevis saistībā ar prasmi risināt problēmas vai izteikt attieksmi. Vērtēšanā izmantojamās metodes sk. tabulā Nr. 3.

Tabula Nr. 2. Domāšanas līmeņa un mācību un vērtēšanas uzdevumu atbilstība

Domāšanas līmenis, mācību un vērtēšanas uzdevumi, atslēgas vārdi	Mācību uzdevums latviešu valodas apgūvē: stāstījuma veidošana
<p>Māca un vērtē zināšanas – prasmi atcerēties vai atpazīt informāciju. <i>Uzdevumu piemēri.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzraksti 10 jautājumus par tekstu! • Izveido sarakstu ...! • Nosauc stāsta varoņus! <p><i>(atceries, pazīsti, definē, sameklē, kas bija ...?, kas notika ...?)</i></p>	<p>Veido stāstījumu, pamatojoties uz tekstu, attēlu, videosižetu, audioierakstu u.tml., izmantojot dotos valodas modeļus!</p>
<p>Māca un vērtē izpratni – prasmi demonstrēt, kā iegūtā informācija ir saprasta. <i>Uzdevumu piemēri.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pastāsti par ... saviem vārdiem! • Uzraksti stāsta pamatdomu! • Kāpēc tā notika ... <p><i>(pārveido, pastāsti saviem vārdiem, ilustrē)</i></p>	<p>Pastāsti izlasīto saviem vārdiem, izmantojot dotos valodas modeļus un saistot ar savu pieredzi!</p>
<p>Māca un vērtē lietošanas prasmes – izmantot apgūtās zināšanas jaunā situācijā, problēmu risināšanā. <i>Uzdevumu piemēri.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Izveido krustvārdu mīklu par ... • Uzraksti veselīgu dienas režīmu! • Uzraksti ceļojuma plānu! • Izdomā spēli par ... <p><i>(izmanto, sagrupē, izvēlies, izskaidro)</i></p>	<p>Veido jaunu stāstījumu par citu tēmu, izmantojot balsta vārdus no lasītā teksta vai šī teksta formu!</p>
<p>Māca un vērtē analīzes prasmes – sadalīt informāciju daļās, lai parādītu izpratni un sakarības. <i>Uzdevumu piemēri.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kāda ir stāsta galvenā ideja? • Raksturo ... 	<p>Veido stāstījumu pēc teksta, attēla, videosižeta, audioieraksta u.tml., atklājot tā galveno domu un raksturojot varoņus!</p>

Domāšanas līmenis, mācību un vērtēšanas uzdevumi, atslēgas vārdi	Mācību uzdevums latviešu valodas apguvē: stāstījuma veidošana
<ul style="list-style-type: none"> • Salīdzini ... <i>(sagrupē, secini, salīdzini, atrodi cēloņus)</i>	
<p>Māca un vērtē sintēzes prasmes – savienot priekšstatus vai informāciju, veidojot jaunus, oriģinālus spriedumus vai secinājumus; prasmi risināt problēmu, izmantojot vairākus informācijas avotus.</p> <p><i>Uzdevumu piemēri.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzraksti savas domas par ... • Uzraksti stāstam nobeigumu! <i>(uzraksti, izveido, plāno, apvieno, turpini, prognozē)</i>	<p>Veido stāstījumu par doto tēmu, izsakot savas domas, pamatojoties uz savu pieredzi, izmantojot stāstījuma shēmu!</p>
<p>Māca un vērtē izvērtēšanas prasmes – veidot spriedumus, prasmi izvērtēt pēc izstrādātiem kritērijiem.</p> <p><i>Uzdevumu piemēri.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Novērtē galvenā varoņa rīcību! • Izvēlies interesantāko ..., pamato savu izvēli! <i>(izvērtē, pamato, novērtē, kritizē, kāpēc ...?)</i>	<p>Izlasi tekstu un izsaki/uzraksti savas izjūtas, izvērtējot varoņu rīcību. Pamato savu viedokli!</p>

Tabula Nr. 3. Vērtēšanas metodes

Vērtēšanas metodes	Piemēri
Aptauja	Aptaujas izmanto galvenokārt skolēnu attieksmju un mācīšanās prasmju novērtēšanai, kā arī lai skolotājs iegūtu mācību procesa efektivitātes atgriezenisko saiti.
Atbilžu izvēles uzdevums	Alternatīvo variantu izvēles uzdevums, kurā skolēniem katrā jautājumā jāizvēlas viena no vairākām piedāvātajām atbildēm.
Darbu mape	Darbu mape ir visu, tikai labāko vai noteikta rakstura un satura darbu apkopojums noteiktā laika periodā (mēnesī, semestrī, mācību gada laikā). Darbu mape rāda skolēna kompetenci dažādās jomās (mācību satura apguve, prasmes, pašvērtējums, u.c.). Tajā uzkrājas pierādījumi par skolēna progresu laika gaitā, un šīs liecības ir detalizētākas un būtiskākas nekā vienkāršs iegūto atzīmju saraksts.

Vērtēšanas metodes	Piemēri
	Darbu mapēs var iekļaut arī skolēnu ierunātus tekstus.
Dienasgrāmata	Skolēns noteiktā laika periodā (mēnesī, semestrī, visa mācību gada laikā) raksta savu “mācīšanās vēsturi”. Tā var tikt rakstīta brīvā vai strukturētā formā. Dienasgrāmatā var tikt atspoguļoti dažādi mācīšanās aspekti – izlasītās literatūras apraksti, veiktie novērojumi, aptaujas, intervijas, skolēna prasmju, mācību sasniegumu attīstība.
Diskusija	Tiek novērtēta skolēna līdzdalība diskusijā klasē – kā skolēns pauž savus uzskatus, piedāvā savas idejas, jautā, sniedz novērtējumu un apspriež temata pamatjēdzienus, attieksmes. Tiek vērtēts galvenokārt skolēna līdzdalības līmenis un komentāru kvalitāte.
Eseja	Skolēni raksta eseju par noteiktu tematu, atbildot uz iepriekš noteiktiem jautājumiem, formulējot savu viedokli vai izvirzot argumentus par/pret. Esejas rakstīšana sniedz iespēju skolēniem demonstrēt savas zināšanas, viedokļa formulēšanas un argumentācijas prasmes. Eseja var tikt rakstīta stundas laikā, bet to var uzdot skolēniem sagatavot mājās, tādējādi dodot skolēniem iespēju rediģēt un uzlabot eseju, jo tad skolēns nav tik ierobežots laika ziņā, viņš var, ja nepieciešams, izmantot arī uzziņu materiālus, jautāt vecākiem vai vienaudžiem.
Intervija	Skolēns atbild uz jautājumiem. Intervija būs veiksmīga, ja intervētāji tai būs sagatavoti, būs noformulēti standartizēti jautājumi un vērtēšanas kritēriji, sagatavoti apstākļi intervijas veikšanai.
Mutvārdu ziņojums	Skolēns klasesbiedriem un skolotājam sniedz verbālu ziņojumu par izstrādātu projektu (izlasītu tekstu, redzētu filmu u.tml.), pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem. Skolēns var uzstāties viens vai iesaistīt prezentācijā arī citus skolēnus.
Novērošana	Skolēna zināšanas, apgūtās prasmes un attieksmes tiek novērotas un novērtētas mācību procesa laikā, izmantojot iepriekš noteiktus kritērijus. Novērojumu fiksēšanai var tikt izmantotas kritēriju kartes, videoieraksti, audioieraksti u.c.
Pašvērtējums	Skolēns pats novērtē savu sniegumu, prasmes, zināšanas, pamatojoties uz noteiktiem kritērijiem.
Projekts	Skolēni veic projektu individuāli, pāri vai grupā. Pēc projekta īstenošanas skolēni aizpilda darba novērtēšanas karti. Projekta darbs var ietvert arī projekta vērtēšanas kartes sagatavošanu (kritēriju izstrādi), bet to var sagatavot arī skolotājs jau iepriekš.
Rezumēšana	Skolēni stundas/tēmas apguves noslēgumā apkopo un izdara secinājumus par mācību procesa norisi, izmantotajām stratēģijām, apgūtajām zināšanām un prasmēm.

Vērtēšanas metodes	Piemēri
Savietošanas uzdevums	Skolēniem jāatrod pareizās atbildes, piemēram, starp grāmatu nosaukumiem un to anotācijām.
Savstarpējs vērtējums	Skolēni strādā pāri vai grupā un novērtē viens otra sniegumu vai kāda cita pāra vai grupas dalībnieku sniegumu. Tiek novērtēts skolēna ieguldījums darbā, sociālās prasmes, darba rezultāts. Parasti vērtēšanai izmanto kritēriju karti.
Tukšo vietu aizpildīšanas uzdevums	Uzdevums, kurā skolēni aizpilda dotajā tekstā atstātās tukšās vietas, paši izdomājot pareizos vārdus vai frāzes vai izvēloties tos no piedāvātajiem variantiem.
Vienas minūtes piezīmes	Atgriezeniskās saites ieguves veids. Skolotājs lūdz skolēnus 1–2 minūšu laikā rakstiski sniegt īsas atbildes uz pāris jautājumiem, piemēram, <i>Kas ir pati nozīmīgākā lieta, ko tu šodien iemācījies? Kāds būtisks jautājums palika neatbildēts?</i> Ja šo metodi izmanto, lai novērtētu stundā apgūto, tad jautājumus uzdod 2–3 minūtes pirms stundas beigām, ja šo metodi izmanto, lai novērtētu skolēnu iepriekš veikto mājasdarbu, tad jautājumus uzdod stundas sākumā.
Vizualizēšana	Vizualizēšana ir informācijas pārveide vizuālā formā. Skolēni apgūto informāciju pārveido diagrammā, shēmā, attēlā u.c. Veicot informācijas pārveidi, skolēni demonstrē izpratni, prasmi strukturēt informāciju.
Ziņojums	Skolēni sagatavo mutvārdos vai rakstveidā ziņojumu par grupu darbu, ekskursijas, pētījuma vai projekta rezultātiem, izmantojot iepriekš zināmus kritērijus.

Pārbaudes darbiem vērtēšanas kritērijus nosaka skolotājs viens vai kopā ar skolēniem, saskaņā ar izglītības iestādes izstrādāto izglītības programmu un LR MK skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas noteikumiem. Sk. runātprasmes un rakstītprasmes kritēriju tabulu piemērus Nr. 4 un Nr. 5.

Tabula Nr. 4. Runātprasmes vērtēšanas tabula

Punkti	Uzdevumu izpilde	Saziņa	Runas plūdums un izruna	Vārdu krājums	Valodas lietojuma precizitāte
6	Visi uzdevumi izpildīti pilnībā.	Pārliciecināši uztur sarunu.	Brīvs valodas lietojums. Precīzs visu izrunas aspektu lietojums.	Plašs, niansēts vārdu krājums.	Precīzs valodas lietojums. Lieto pareizas

Punkti	Uzdevumu izpilde	Saziņa	Runas plūdums un izruna	Vārdu krājums	Valodas lietojuma precizitāte
					gramatiskās formas.
5	Visi uzdevumi izpildīti labi.	Uztur sarunu, dažreiz vilcinās.	Runa ir plūstoša un viegli uztverama. Pārsvarā pareizs visu izrunas aspektu lietojums.	Plašs vārdu krājums.	Pārsvarā pareizs valodas lietojums: dažas kļūdas gramatiskajās formās.
4	Visi uzdevumi izpildīti, bet nepietiekami atklāts saturs.	Reizēm vilcinās un lēni reaģē, bet uzdevumu spēj veikt.	Runa ir labi organizēta. Ir izrunas kļūdas.	Pietiekams vārdu krājums, lai veiktu uzdevumu.	Samērā pareizs valodas lietojums, ir kļūdas gramatiskajās formās.
3	Visi uzdevumi daļēji izpildīti, un/vai nepieciešama intervētāja palīdzība.	Vilcinās, pārsvarā tikai atbild.	Runa nav pietiekami organizēta. Ir izrunas kļūdas.	Ir neprecizitātes leksikas izvēlē un lietojumā, kas netraucē saprast izteikuma saturu.	Ir daudz kļūdu dažādu gramatisko formu lietojumā.
2	Daži uzdevumi nav izpildīti.	Ir grūti uzturēt sarunu.	Fragmentāri izteikumi, atkārtoti teikto. Biežas izrunas kļūdas.	Ierobežots vārdu krājums, kas reizēm traucē saprast izteikuma saturu.	Kļūdās pat vienkāršākajās gramatiskajās konstrukcijās.
1	Daļēji izpildīts vismaz viens uzdevums.	Nespēj uzturēt sarunu, bet sniedz dažas atbildes.	Fragmentāri izteikumi. Biežas izrunas kļūdas, dažreiz nesaprotama izruna.	Ļoti mazs vārdu krājums, bieži nevar saprast izteikuma saturu.	Neprot veidot gramatiskās formas.
0	Uzdevumi nav izpildīti.	Nespēj uzturēt sarunu.	Nesaistīti izteikumi. Nesaprotama izruna.	Nepietiekams vārdu krājums. Nevar veikt uzdevumu.	Veido nesaprotamus izteikumus.

Tabula Nr. 5. Rakstītprasmes vērtēšanas tabula

Punkti	Saturs	Teksta uzbūve/organizācija	Valodas plūdums	Vārdu krājums	Pareizrakstība
6	Temats atklāts pilnībā. Visi uzdevuma nosacījumi izpildīti, viedoklis argumentēts.	Teksts strukturēts. Domas izklāsts mērķtiecīgs. Teksta daļas loģiski saistītas. Ievērots prasītais apjoms.	Pareizi lietoti dažādas uzbūves teikumi, atbilstoši darba saturam. Pareizi lietotas vārdu gramatiskās formas.	Plašs vārdu krājums, kas ļauj precīzi un tēlaini izteikt domu.	Ne vairāk kā 5 interpunkcijas un/ vai ortogrāfijas kļūdas.
5	Temats atklāts. Uzdevuma nosacījumi izpildīti. Vietām trūkst argumentācijas.	Teksts strukturēts, bet pietrūkst mērķtiecības satura atklāsmē. Ievērots prasītais apjoms.	Pareizi lietoti dažādas uzbūves teikumi. Ir dažas kļūdas gramatisko formu lietojumā	Plašs vārdu krājums, kas ļauj skaidri izteikt domu. Ir dažas neprecizitātes vārdu izvēlē.	Ne vairāk par 10 interpunkcijas un/ vai ortogrāfijas kļūdām.
4	Temats daļēji atklāts. Nav pilnībā izpildīts kāds no uzdevuma nosacījumiem.	Teksts visumā strukturēts, bet ir būtiski trūkumi (kāda no daļām nepamatoti plaša vai nepilnīgi izstrādāta). Ievērots prasītais apjoms.	Lietoti dažādu konstrukciju teikumi. Ir kļūdas gramatisko formu lietojumā un teikumu uzbūvē, taču tās netraucē uztvert saturu.	Vārdu krājums ir pietiekams, lai veiktu uzdevumu. Ir neprecizitātes vārdu izvēlē, kas netraucē saprast saturu.	Ne vairāk par 15 interpunkcijas un/vai ortogrāfijas kļūdām.
3	Temats atklāts virspusēji. Ir atkāpes no temata. Nepietiekams apjoms. Nav izpildīts kāds no uzdevuma nosacījumiem.	Tekstu ir mēģināts strukturēt, bet ir būtiski trūkumi (teksta daļas vietām nav loģiski saistītas, daļēji ievērotas rindkopas, grūti izsekot galvenās domas risinājumam). Apjoms nepietiekams,	Pārsvarā lietoti vienveidīgi teikumi. Kļūdas teikumu uzbūvē un gramatiskajās formās netraucē uztvert saturu.	Vārdu krājums ir pietiekams, lai veiktu uzdevumu. Neprecizitātes vārdu izvēlē reizēm traucē saprast saturu.	Ne vairāk par 20 interpunkcijas un/vai ortogrāfijas kļūdām.

Punkti	Saturs	Teksta uzbūve/organizācija	Valodas plūdums	Vārdu krājums	Pareizrakstība
		bet atklāj tematu.			
2	Temats izklāstīts bezpersoniski, lietotas vispārīgas frāzes. Nepietiekams apjoms. Nav izpildīti vairāki uzdevuma nosacījumi.	Trūkst kāda no teksta kompozicionālajām daļām. Loģiskā saistība starp teksta daļām vāji izteikta. Apjoms nepietiekams, bet atklāj tematu.	Vienveidīgi teikumi . Kļūdas teikumu uzbūvē un gramatiskajās formās traucē uztvert saturu.	Vārdu krājums ir nepietiekams, bieži kļūdās vārdu izvēlē, kas traucē uztvert domu.	Vairāk nekā 20 dažāda veida kļūdu, kas netraucē uztvert domu.
1	Temata saturs tikai ieskicēts. Izpildīts tikai viens uzdevuma nosacījums.	Izteikts teksta organizācijas trūkums. Teksta daļas nav loģiski saistītas. Apjoms par mazu.	Daudz teikumu uzbūves un gramatisko formu kļūdu, kuru dēļ teksts ir grūti saprotams.	Nabadzīgs vārdu krājums. Lai uztvertu domu, teksts jālasa vairākas reizes.	Kļūdu dēļ teksts ir grūti saprotams. Lai uztvertu domu, teksts jālasa vairākas reizes.
0	Saturs neatbilst tematam. Uzdevums nav veikts vai apjoms ir pārāk mazs, lai darbu varētu novērtēt.	Darba apjoms par mazu, lai vērtētu.	Daudz teikumu uzbūves un gramatisko formu kļūdu, kuru dēļ teksts nav saprotams.	Nabadzīgs vārdu krājums, nav iespējams uztvert domu.	Kļūdu dēļ teksts nav saprotams.

Valsts pārbaudes darbu saturs veidots tā, lai skolēns var saņemt vērtējumu pēc kritērijiem ballēs, ar vērtējumu “ieskaitīts”/”neieskaitīts” vai normatīvu vērtējumu līmeņos pēc kritērijiem (centralizētajos eksāmenos).

Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes

MĀCĪBU METODES UN PAŅĒMIENI

(skatīt visc.gov.lv/saturs/vispizgl/programmas/pamskolai/latvval_mzkmtaut_1_9.)

MĀCĪBU UN METODISKIE LĪDZEKĻI

1.	Mācību līdzekļa nosaukums	Interesanti un jautri diktāti 5.- 12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Daina Grīnhofa
	<i>Izdevniecība</i>	Lielvārds
	<i>Izdošanas gads</i>	2005.
	<i>Īss apraksts</i>	Krājumā (80 lpp.) sižetiski diktāti, kas veidoti pēc ievērojamu autoru daiļdarbiem, preses materiāliem par interesantiem, neparastiem notikumiem, vēsturiskiem faktiem un personām, dažādām valstīm, cilvēkiem citās zemēs, to sadzīvi, paražām un tradīcijām. Piedāvāti kontrodiktāti, paškontroles diktāti, savstarpējie, redzes diktāti, diktāti ar izlaidumiem, izskaidrojamie diktāti, brīvie diktāti u.c. Diktātiem pievienoti dažādi uzdevumi.
2.	Mācību līdzekļa nosaukums	Latviešu valodas rokasgrāmata. Tabulas un shēmas
	<i>Autors/autori</i>	Anita Romane
	<i>Izdevniecība</i>	Apgāds Zvaigzne ABC
	<i>Izdošanas gads</i>	2000.
	<i>Īss apraksts</i>	Grāmatā (144 lpp.) konspektīvi – tabulās un shēmās – aplūkotas latviešu valodas sistēmas visas daļas, kā arī sniegta īsa informācija par atsevišķiem vispārīgās valodniecības jautājumiem.
3.	Mācību līdzekļa nosaukums	Latviešu valodas rokasgrāmata. Sērija "Špikeris"
	<i>Autors/autori</i>	Anita Romane
	<i>Izdevniecība</i>	Apgāds Zvaigzne ABC
	<i>Izdošanas gads</i>	2006.
	<i>Īss apraksts</i>	Grāmatā konspektīvi – tabulās un shēmās – aplūkotas latviešu valodas sistēmas visas daļas, kā arī sniegta īsa informācija par atsevišķiem vispārīgās valodniecības jautājumiem.
4.	Mācību līdzekļa nosaukums	Darbs dara darītāju I, II daļa Darbs dara darītāju: Ieteikumi skolotāja darbam
	<i>Autors/autori</i>	Diāna Laiveniece, 2001. 103 lpp., 91 lpp.
	<i>Izdevniecība</i>	RaKa

	<i>Izdošanas gads</i>	2001.
	<i>Īss apraksts</i>	Skolēnu grāmatās (I daļa 103 lpp., II daļa 91 lpp.) ietvertā viela paredzēta darbības vārda un darbības vārda divdabja formas apguvei. Skolotāja grāmatā (103 lpp.) dotas atsevišķas gan ar mācību saturu saistītas norādes, gan metodiska rakstura ieteikumi darba organizēšanai. Ir diktātu un atstāstījumu teksti, teksti skolēnu klausīšanās prasmju veidošanai, papildliteratūra un uzziņu literatūra. Komplektā ietvertas dažādas darba formas (individuālais darbs, pāru darbs, grupu darbs, frontālais darbs, kooperatīvā mācīšanās stratēģija).
5.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Teksti un uzdevumi literatūrā 9.-12. klasei. Kopējamas darba lapas
	<i>Autors/autori</i>	Laimdota Jonkuse, Vija Rubīna
	<i>Izdevniecība</i>	Lielvārds
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	Materiāls ir paredzēts lasītprasmes un izteikšanās prasmes pilnveidei. Skolēniem tiek piedāvāti dažādi daiļliteratūras teksti – gan žanra, gan teksta veida, gan tematikas, gan autoru un literāro darbu atlases ziņā. Aiz katra teksta ir daudzveidīgi uzdevumi. Grāmatā iekļautas kopēšanai paredzētas darba lapas.
6.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Sarežģītākie pieturzīmju lietošanas gadījumi
	<i>Autors/autori</i>	Ērika Liepiņa
	<i>Izdevniecība</i>	Lielvārds
	<i>Izdošanas gads</i>	2001.
	<i>Īss apraksts</i>	Komplekts sastāv no divām daļām – <i>Skolotāja grāmatas</i> un <i>Darba lapām skolēniem</i> , kur ir apkopotas darba lapas par šādām tēmām: savrupinājumi, iespraudumi, salīdzinājuma konstrukcijas, vienlīdzīgi teikuma locekļi, vienlīdzīgi palīgteikumi, komata lietojums pirms saikļa <i>un</i> , īpaši kola lietošanas gadījumi, pieturzīmes, atdalot partikulas un izsauksmes vārdus. <i>Skolotāja grāmatā</i> ir iekļauti arī diktāti un kontroles lapas, kas paredzētas zināšanu un prasmju pārbaudei. <i>Skolotāju grāmatā</i> iekļautos materiālus ir atļauts kopēt.
7.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Tipiskākās kļūdas skolēnu domrakstos. Skolotāja grāmata. Darba lapas
	<i>Autors/autori</i>	Daina Grīhofs
	<i>Izdevniecība</i>	Lielvārds
	<i>Izdošanas gads</i>	2001.
	<i>Īss apraksts</i>	Darba lapas paredzētas galvenokārt 5. – 9. klašu skolēniem, lai mācītos saskatīt, labot un nepieļaut savos darbos kļūdas, kas rodas, nepareizi lietojot vārda nozīmi vai formu. Veicot uzdevumus, skolēni mācīsies pareizi lietot dažādus vārdus, apgūs prasmi izteikt savu domu skaidri un saprotami.

8.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Pārbaudes darbi latviešu valodā 9. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Normunds Dzintars
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2003.
	<i>Īss apraksts</i>	Krājumos (I daļa 68 lpp., II daļa 61 lpp.) tiek piedāvāti uzdevumi, kurus veicot skolēni nostiprinās zināšanas gan par latviešu valodas sistēmu, gan teksta interpretāciju, valodas tēlainību, frazeoloģiju, stilistiku, kā arī mācīsies izteikt savu viedokli, prognozēt turpmāko darbību, meklēt mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus, strādāt ar vārdnīcu. Lai skolēni attīstītu savas analītiskās spējas, krājumos iekļauti uzdevumi, kuros jānosaka kādas vārdšķiras gramatiskās kategorijas, jāzīmē teikumu shēmas u. tml.
9.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Gatavosimies eksāmenam latviešu valodā un literatūrā. 9. klase (literatūra)
	<i>Autors/autori</i>	Skaidrīte Šķimele u.c.
	<i>Izdevniecība</i>	RaKa
	<i>Izdošanas gads</i>	2003.
	<i>Īss apraksts</i>	Grāmatā dotos uzdevumus var veikt gan patstāvīgi mājās, gan klasē kopā ar skolotāju. Uzdevumi krājumā sakārtoti nodaļās pēc literatūras veidiem. Iekļauti arī uzdevumi folklorā un mitoloģijā. Grāmatas pēdējās lappusēs dotas atbildes uz grūtākajiem jautājumiem.
10.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Ceļā uz lietišķajiem rakstiem. Darba burtnīca pamatskolēnam
	<i>Autors/autori</i>	Zeltīte Čakārne, Maruta Ģingule
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2003.
	<i>Īss apraksts</i>	Šajā grāmatā (107 lpp.) ievietoti uzdevumi palīdz apzināties katra lietišķo rakstu veida nepieciešamību, to īpatnības, māca izvēlēties nepieciešamo leksiku, kā arī noformēt tekstu atbilstīgi lietišķo rakstu prasībām.
11.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Latviešu valodas pareizrakstība. Tabulas
	<i>Autors/autori</i>	Agita Ambote
	<i>Izdevniecība</i>	Apgāds Zvaigzne ABC
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	Tabulas (59 lpp.) atgādina par ortogrāfijas, interpunkcijas un dažiem stilistikas nosacījumiem, kuru ievērošana nodrošina pareizu rakstību.
12.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Latviešu valodas tekstu grāmata 7.–8. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Zeltīte Čakārne, Maruta Ģingule
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2005.

	<i>Īss apraksts</i>	Grāmata (104 lpp) paredzēta lasītprasmes un izteikšanās prasmes pilnveidei. Skolēniem tiek piedāvāti gan žanru, gan tematikas, gan autoru atlases ziņā daudzveidīgi teksti, kas sekmēs skolēnu valodas izjūtas veidošanos, bagātinās vārdu krājumu. Aiz katra teksta ir integrēti uzdevumi par satura izpratni, leksiku, frazeoloģiju, tekstveidi u. c. Krājumā piedāvātie uzdevumi veicami, izmantojot daudzveidīgas darba formas un metodes, par kurām ir norādes kājumā – dubultā dienasgrāmata, prognozēšana, vizuālā portreta izpratne, problēmsituācijas, diskusijas, nepabeigtie teikumi utt.
13.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi un vingrinājumi latviešu valodā 8.–9. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Anda Zīda
	<i>Izdevniecība</i>	Pētrergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	1999.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu un uzdevumu krājumu sērija (100 lpp.) nostiprinās zināšanas un prasmes latviešu valodas gramatikā un valodas kultūrā, kā arī radīs interesi par literatūru – A. Brigaderi, A. Grīnu, A. Čaku u. c.; A. A. Milnu, A. Kamī, Dž. Londonu u.c. Grāmatas paredzētas izmantošanai skolā, grupu nodarbībās un mājniecībā.
14.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Testi un atgādnis latviešu valodā 9. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Anda Zīda
	<i>Izdevniecība</i>	Pētrergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	1999.
	<i>Īss apraksts</i>	Krājums (24 lpp.) ir divdaļīgs. Tā 1. nodaļā apkopoti jautājumi par nozīmīgāko fonētikas, morfoloģijas, mazāk – sintakses vielas apguvē. 2. nodaļā piedāvāti testi gramatikas zināšanu nostiprināšanai. Krājums veidots kā papildinājums citam A. Zīdas krājumam «Uzdevumi un vingrinājumi latviešu valodā 8. – 9. klasei».
15.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Palīgs latviešu valodā 9.–10. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Inese Plaude
	<i>Izdevniecība</i>	Pētrergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu un uzdevumu krājumu sērija (112 lpp.) nostiprinās zināšanas un prasmes latviešu valodas gramatikā un valodas kultūrā, kā arī radīs interesi par literatūru. Grāmatu veido 4 daļas. Autore piedāvā teorētisko īskursu interpunkcijas, ortogrāfijas un stila jautājumu izklāstā; uzdevumus ortogrāfijā, interpunkcijā un stilistikā; testus sintaksē; grūtāko uzdevumu un testu atbildes. Grāmatas paredzētas izmantošanai skolā, grupu nodarbībās un mājniecībā.

16.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi un vingrinājumi latviešu valodā 10.–12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Mārīte Milzere
	<i>Izdevniecība</i>	Pētrergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	1998.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu un uzdevumu krājumu sērija (96 lpp.) nostiprinās zināšanas un prasmes latviešu valodas gramatikā un valodas kultūrā, kā arī radīs interesi par literatūru. Grāmatas paredzētas izmantošanai skolā, grupu nodarbībās un mājniecībā.
17.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi latviešu literatūrā 10.–12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Astrīda Vulfa
	<i>Izdevniecība</i>	Pētrergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	1998.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu un uzdevumu krājumā (128 lpp.) piedāvātais materiāls palīdzēs nostiprināt zināšanas un prasmes latviešu valodas gramatikā un valodas kultūrā. Krājumā ievietots materiāls par A. Bela, A. Grīna, J. Jaunsudrabiņa, Brāļu Kaudzīšu, Z. Mauriņas, J. Poruka, J. Veseļa un E. Virzas prozu. Krājumā ievietotās shēmas, tabulas un zīmējumi ļauj skolēniem izmantot šo izdevumu kā darba burtnīcu darbam skolā, grupu nodarbībās un mājniecībā.
18.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Divdabis un divdabja teiciens. Uzdevumu krājums 6.–9. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Ināra Andžāne
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2005.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu un uzdevumu krājumam (112 lpp.) ir trīs daļas. 1. daļā piedāvāta teorija par divdabi un savrupinājuma veidiem., 2., 3. daļā – uzdevumi gramatikā un valodas kultūrā.
19.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Vingrinājumi latviešu valodā 10.–12. klasei. I un II daļa
	<i>Autors/autori</i>	Astrīda Vulfa
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	1999.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu krājumu komplekts (I daļa–80 lpp. II daļa–80 lpp.) nostiprinās zināšanas un prasmes morfoloģijā, sintaksē, fonētikā, leksikoloģijā, stilistikā un etimoloģijā. 1. grāmatā – lietvārds, īpašības vārds, skaitļa vārds, vietniekvārds, apstākļa vārds, prievārds, saiklis, partikula, izsauksmes vārds. 2. grāmatā – darbības vārds. Katrs vingrinājums ietver trīs grūtības pakāpes.

20.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Ceļazīmes literatūras apguvē vidusskolā
	<i>Autors/autori</i>	Mārīte Milzere
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2000.
	<i>Īss apraksts</i>	Izdevumā (80 lpp.)ietverti testi un uzdevumi, kas ļaus pilnveidot un nostiprināt valodas prasmes, izpratni par literatūru. Krājumā tiek piedāvāti uzdevumi par latviešu grāmatas sākotni, jaunlatviešiem, G. Merķeļa, Brāļu Kaudzīšu, veidenbauma, R. Blaumaņa, A. Brigaderes Aspazijas, Raiņa, J. Poruka, F. Bārdas, A. Upīša, A. Grīna, J. Ziemeļnieka, A. Skujiņas, E. Ādamsona, M. Zīverta, A. Eglīša, V. Strēlertes, Z. Skujiņa daiļradi. Uzdevumi sakārtoti pieaugošas grūtības pakāpes secībā.
21.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	100 spēles un rotaļas latviešu valodas apguvei
	<i>Autors/autori</i>	Gunta Suhanova
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2000.
	<i>Īss apraksts</i>	Grāmatā (96 lpp.)ietvertās rotaļas un spēles ļauj apgūt gramatikas kursu. Grāmatas 12 nodaļas izkārtotas tā, lai tās varētu izmantot kā papildinājumu mācību stundās, apgūstot vārdšķiras. Katrā nodaļā atrodamas kustību rotaļas, lomu spēles, rosinot skolēnu fantāziju, attīstot komunikatīvās prasmes. Autoru kolektīvs sniedzis arī savus padomus, kā šo pievilcīgo materiālu veiksmīgāk realizēt mācību procesā.
22.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Salikts teikums un palīgteikumu veidi. Darba lapas latviešu valodā 8.–12. klasei. I un II daļa
	<i>Autors/autori</i>	Regīna Lāce
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2002.
	<i>Īss apraksts</i>	Darba lapas (I daļa – 46 lpp., II daļa – 48 lpp) palīdzēs veidot prasmes un iemaņas pieturzīmju lietošanā, nostiprinās un padziļinās apgūtās zināšanas par saliktu sakārtotu, saliktu pakārtotu teikumu, kā arī teikuma priekšmeta, izteicēja, laika, vietas, pieļāvuma, seku u. c. Palīgteikumu veidiem, jauktu saliktu teikumu. Vingrinājumi veltīti arī fonētikas, morfoloģijas, ortogrāfijas un leksikoloģijas jautājumiem. Darba lapas palīdzēs sagatavoties pārbaudes darbiem, ieskaitēm un eksāmeniem.
23.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Pārbaudes darbi latviešu valodā 10.–12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Normunds Dzintars
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.

	<i>Īss apraksts</i>	Grāmata (74 lpp.) paredzēta, lai nostiprinātu prasmes interpunkcijā un sintaksē, vairāki uzdevumi pārbaudīs zināšanas morfoloģijā un leksikoloģijā. Piedāvātie pārsprieduma temati palīdzēs skolēniem sagatavoties centralizētā eksāmena rakstīšanas daļai. 20. gadsimta sākuma un beigu literārie darbi nodrošina saikni ar literatūru, interpunkcijas un sintakses jautājumu apgūšanu padarot saistošāku. Krājumā ievietota pārsprieduma vērtēšanas kritēriju tabula, bet katram no izdevumā piedāvātajiem 70 testiem ir gan vērtēšanas kritēriji, gan vērtēšanas skala.
24.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi literatūrā 10. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Rainelda Muižniece
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	Krājums (144 lpp.) paredzēts patstāvīgai literatūras apguvei. Uzdevumi un tekstu fragmenti dos iespēju palūkoties uz attiecīgo periodu un literatūru – no tās pirmsākumiem līdz pat renesansei – caur citu skatījuma prizmu. Autore vilkusi paralēles ar latviešu un pasaules literatūru, skatījusi literāro tekstu valodniecības, literatūrteorijas, literatūrvēstures, estētikas, ētikas u. c. zinātņu kopsakarībās.
25.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi literatūrā 11. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Rainelda Muižniece
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2006.
	<i>Īss apraksts</i>	Krājumā (118 lpp.) ietvertie uzdevumi un tekstu fragmenti dos iespēju palūkoties uz attiecīgo periodu – XVIII gs.–XX gs. 30. gadi – un literatūru caur citu skatījuma prizmu. Autore vilkusi paralēles ar latviešu un pasaules literatūru, skatījusi literāro tekstu valodniecības, literatūrteorijas, literatūrvēstures, estētikas, ētikas u. c. zinātņu kopsakarībās.
26.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumi literatūrā 12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Rainelda Muižniece
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2006.
	<i>Īss apraksts</i>	Krājumā (116 lpp.) ietvertie uzdevumi un tekstu fragmenti dos iespēju palūkoties uz attiecīgo periodu – XX-XXI gs. – un literatūru caur citu skatījuma prizmu – literatūras virzieniem, varu, sievietes skatījumu utt. Autore vilkusi paralēles ar latviešu un pasaules literatūru, skatījusi literāro tekstu valodniecības, literatūrteorijas, literatūrvēstures, estētikas, ētikas u. c. zinātņu kopsakarībās.
27.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Darba lapas latviešu literatūrā 10. klasei

	<i>Autors/autori</i>	A. Balode, G. Ernstsone, I. Raituma
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2005.
	<i>Īss apraksts</i>	Darba lapās 10. klasei iekļauti uzdevumi par Mārtiņa Zīverta, Zentas Mauriņas, Ilonas Leimanes un Jāņa Ezeriņa daiļradi. Darba lapas (48 lpp.) veidotas, lai pilnveidotu skolēnu teksta interpretācijas prasmes, padziļinātu zināšanas par literatūras veidiem, žanriem, attīstītu skolēnu prasmes novērtēt daiļdarbu saturu un problemātiku, paust argumentētu personisko attieksmi pret to. Darba lapas izmantojamas individuālā un grupu darbā, darbam klasē un mājās. Atsevišķas darba lapas izmantojamas arī 8. un 9. klasē.
28.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Darba lapas latviešu literatūrā 11. klasei
	<i>Autors/autori</i>	A. Balode, G. Ernstsone, I. Raituma, I. Kļaviņa, M. Spicberga
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2005.
	<i>Īss apraksts</i>	Darba lapās 11. klasei iekļauti uzdevumi par Rūdolfu Blaumani, Annu Brigaderi, Jāni Jaunsudrabiņu, Aleksandru Grīnu, Leonīdu Breikšu, Edvartu Virzu un Jāni Ziemeļnieku. Darba lapas (80 lpp.) veidotas, lai pilnveidotu skolēnu teksta interpretācijas prasmes, padziļinātu zināšanas par literatūras veidiem, žanriem, attīstītu skolēnu prasmes novērtēt daiļdarbu saturu un problemātiku, paust argumentētu personisko attieksmi pret to. Darba lapas izmantojamas individuālā un grupu darbā, darbam klasē un mājās. Atsevišķas darba lapas izmantojamas arī 8. un 9. klasē.
29.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Darba lapas latviešu literatūrā 12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	A. Balode, G. Ernstsone, I. Raituma, M. Spicberga
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2005.
	<i>Īss apraksts</i>	Darba lapas (74 lpp.) veidotas, lai pilnveidotu skolēnu teksta interpretācijas prasmes, padziļinātu zināšanas par literatūras veidiem, žanriem, attīstītu skolēnu prasmes novērtēt daiļdarbu saturu un problemātiku, paust argumentētu personisko attieksmi pret to. Darba lapas izmantojamas individuālā un grupu darbā, darbam klasē un mājās. Atsevišķas darba lapas izmantojamas arī 8. un 9. klasē. Darba lapās 11. klasei iekļauti uzdevumi par Anšlava Eglīša, Linarda Tauna, Roberta Mūka, Gunara Saliņa, Ojāra Vācieša, Imanta Ziedoņa, Gundegas Repšes un Leldes Stumbres daiļradi.
30.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Garumzīmes. Mācību palīg līdzeklis mazākumtautību skolām

	<i>Autors/autori</i>	Vija Granta
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2004.
	<i>Īss apraksts</i>	Garumzīmju lietošana vienmēr bijusi viena no lielākajām problēmām latviešu valodas apguves procesā. Šis uzdevumu un vingrinājumu krājums (48 lpp.) palīdzēs ikvienam tikt skaidrībā ar to, kur latviešu valodā un kāpēc liekama garumzīme. Krājumā apskatīta garumzīmju lietošana, ko nosaka gramatikas likumības, un garumzīmes vārdu saknēs. Krājumā ievietoti ne tikai radoši un daudzveidīgi uzdevumi un vingrinājumi, bet arī īsi, konspektīvi likumi un nosacījumi, kad viena vai otra garumzīme lietojama.
31.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Uzdevumu krājums latviešu valodā mazākumtautību skolām 5.–9. klasei
	<i>Autors/autori</i>	M. Malahova
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2002.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu un uzdevumu krājumā (140 lpp.) piedāvāti dažādas grūtības pakāpes un apjoma uzdevumi, ievērojot pēctecību vielas izklāstā, skolēnu valodas apguves līmeni un viņu intereses. Nodaļas sakārtotas pēc tematisko loku principa – skola, Latvija, transports, dzīvnieki, daba, grāmatas, mūzika, profesijas, sports. Krājumā aptvertas arī svarīgākās gramatikas likumības, lai pakāpeniski attīstītu skolēnu prasmes un iemaņas gramatiskās vielas apgūvē, tās nostiprināšanā, kā arī lai paplašinātu vārdu krājumu, aktivizētu pasīvās leksikas slāni. Uzdevumu veikšanai iespējamās dažādas mācību darba formas – grupu un individuālais darbs, rakstiski vai mutiski veicami uzdevumi.
32.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Integrētie vingrinājumi mazākumtautību skolām 10.–12. klasei. Darba lapas
	<i>Autors/autori</i>	Dzirkstīte Renigere
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2003.
	<i>Īss apraksts</i>	Integrētie vingrinājumi (46 lpp.), ar kuru palīdzību iespējams gan atkārtot latviešu valodas gramatikas kursu, gan iepazīties ar literārajiem tekstiem, kas nedublējas ar literatūras hrestomātijās ievietotajiem darbu fragmentiem, biogrāfiskajiem faktiem. 10. klasei paredzētajos uzdevumos tekstveides, morfoloģijas, interpunkcijas un pareizrakstības jautājumi tiek skatīti, aplūkojot folkloras tēmas, literatūras pirmsākumu, K. Barona, Brāļu Kaudzīšu, R. Blaumaņa, Ausekļa, E. Veidenbauma, Aspazijas, Raiņa daiļradi. 11. klasei paredzētajos uzdevumos tekstveides, morfoloģijas, interpunkcijas un pareizrakstības jautājumi tiek skatīti, aplūkojot J. Jaunsudrabiņa, K. Skalbes, J. Janševska, J. Ezeriņa, A. Čaka,

		A. Grīna, A. Upīša, E. Virzas daiļradi. 12. klasei paredzētajos uzdevumos tekstveides, morfoloģijas, interpunkcijas un pareizrakstības jautājumi tiek skatīti, aplūkojot Z. Mauriņas, M. Zīverta, A. Sakses, Ā. Elksnes, V. Belševicas, A. Bela, O. Vācieša, I. Ziedoņa, M. Zālītes daiļradi, kā arī trimdas literatūru, jaunāko literatūru.
33.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Vingrinājumi latviešu valodā mazākumtautību skolām 10.–12. klasei
	<i>Autors/autori</i>	Dzirkstīte Renigere
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2003.
	<i>Īss apraksts</i>	Vingrinājumu krājumā (160. lpp.) apkopoti uzdevumi latviešu valodas gramatikas jautājumu atkārtošanai, nostiprināšanai vai pārbaudīšanai. Krājumam ir 6 nodaļas. Uzdevumu tekstiem izmantoti gan latviešu rakstnieku literāro darbu fragmenti, gan preses materiāli.
34.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Testi latviešu valodā vidusskolēniem, reflektantiem un cittautiešiem
	<i>Autors/autori</i>	Baiba Dombrovska
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2000.
	<i>Īss apraksts</i>	Testi (58 lpp.) sakārtoti četrās nodaļās ar pieaugošu grūtības pakāpi un ir vienlīdz labi izmantojami gan cittautiešu, gan latviešu auditorijā, jo to grūtības pakāpe prasa vidējās izglītības standartam atbilstošas zināšanas. Testi paredzēti gan patstāvīgai zināšanu pārbaudei, gan darbam klasē vaiursos. Krājums veidots tā, lai iespējami vispusīgi pārbaudīti latviešu valodas zināšanas, atsevišķās nodaļās aplūkojot vārdsķiru pareizu lietojumu un stilistikas jautājumus. Kompleksajos testos apvienotas iepriekšējo nodaļu prasības. Autore ilggadējā pieredze Latvijas Universitātes sagatavošanasursos lāvusi izveidot dažādiem valodas zināšanu līmeņiem piemērotus testus pilnā latviešu valodas programmas apjomā.
35.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Zināšanu pārbaudes paņēmieni literatūrā
	<i>Autors/autori</i>	Astrīda Vulfa
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2001.
	<i>Īss apraksts</i>	Grāmatā (100 lpp.) sniegta zināšanu pārbaudes paņēmieni sistēma, kuras pamatā ir pedagogu teorētiskās atziņas un pieredze. Grāmatā piedāvāti arī piemēri darbam ar konkrētu vērtēšanas paņēmieni – krustvārdu mīklas, daiļdarbu analīze, kļūdainie teksti, atstāstījums, tēzes, referāts utt.

36.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Palīgs latviešu literatūrā
	<i>Autors/autori</i>	Anda Gabranova
	<i>Izdevniecība</i>	Juventas
	<i>Izdošanas gads</i>	2003.
	<i>Īss apraksts</i>	Izdevumā skolēni var iegūt informāciju par daiļliteratūras iedalījumu, folkloru un tās iedalījumu, literārajiem virzieniem, latviešu rakstniekiem un svarīgākajiem notikumiem latviešu kultūrā un literatūrā. Īsa informācija sniegta par daiļdarba (dzejas, prozas, dramaturģijas) analīzi.
37.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Saziņa. Uzdevumu krājums latviešu valodā vidusskolai
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Laima Pamiļjane, Vineta Vaivade
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2006.
	<i>Īss apraksts</i>	Uzdevumu krājumā «Saziņa» iekļautie uzdevumi paredzēti vidusskolēna saziņas prasmju un valoddarbības veidu – runāšanas, lasīšanas, rakstīšanas – attīstībai un pilnveidei. Rakstot argumentētas esejas, citus pārdomu darbus, CV, lietišķas un privātas vēstules, veidojot intervijas un aptaujas, izkopjot pareizrakstības un tekstveides prasmes, skolēni izprot un pilnīgo savu saziņas kompetenci. Krājumā iekļautie uzdevumi ļauj vidusskolēnam attīstīt un izkopt arī publiskās runas, diskusijas vadīšanas prasmi, pilnīgojot mācīšanās kompetenci darbā ar dažādiem informācijas avotiem. Daiļdarbu, preses un interneta materiālu, skolēnu darbu izmantošana krājumā sekmē sociokultūras kompetences izpratni un pilnīgošanu.
38.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Vārds. Uzdevumu krājums latviešu valodā vidusskolai
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Laima Pamiļjane, Vineta Vaivade
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2007.
	<i>Īss apraksts</i>	Uzdevumu krājumā «Vārds» iekļautie uzdevumi paredzēti vidusskolēna valodas un komunikatīvās kompetences pilnveidei. Tie nostiprina skolēnu zināšanas par vārdu kā valodas vienību fonētiskajā, morfoloģiskajā un leksiskajā aspektā un sekmē praktisku iemaņu izkopšanu saziņas nolūkam atbilstošas leksikas izvēlē. Uzdevumi sekmē informācijas atlases, strukturēšanas, apkopošanas, secinājumu izteikšanas, sadarbības, diskusijas un prezentācijas prasmju pilnīgošanu. Tiek pilnveidota arī skolēnu sociokultūras kompetence, domājot par vārdu cilmi, par latviešu valodas tradīcijām vārdu un vārdformu darināšanā, par iederīgu un precīzu vārdu izvēli un lietošanu saziņas procesā. Uzdevumi sekmē skolēnu izpratni par koptas valodas lomu saziņā un motivē pastāvīgi pilnīgot savu individuālo runu.

39.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Teikums. Uzdevumu krājums latviešu valodā vidusskolai
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Laima Pamiļjane, Vineta Vaivade
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2007.
	<i>Īss apraksts</i>	Uzdevumu krājumā «Teikums» iekļauti uzdevumi sintaksē un interpunkcijā. Skolēnam ir iespēja pilnveidot valodas kompetenci un nostiprināt zināšanas par vienkāršu un saliktu teikumu, par sintaktiskajām konstrukcijām teikumā, par tiešo runu un pieturzīmēm teikuma beigās, par dažādu teikumu stilistiskajām iespējām tekstā. Darbs ar daiļliteratūras, preses izdevumu, interneta materiālu un skolēnu darba tekstiem nostiprinās rakstīšanas iemaņas, pilnveidos prasmi diskutēt, uzstāties, argumentēt savu viedokli.
40.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Teksts. Uzdevumu krājums latviešu valodā vidusskolai
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Laima Pamiļjane, Vineta Vaivade
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2008.
	<i>Īss apraksts</i>	Uzdevumu krājumā «Teksts» iekļauti uzdevumi paredzēti vidusskolēna valodas un zināšanu un prasmju pilnveidei un nostiprināšanai tekstveidē, kā arī nodrošina valodas apguvi kopveselumā. Skolēniem ir iespēja vingrināties teksta izpratnē un interpretācijā, teksta plānošanā un veidošanā. Tekstu izvēle sekmē vērtību izpratni, toleranci un savas attieksmes veidošanos.
41.	<i>Mācību līdzekļa nosaukums</i>	Par valodu. Uzdevumu krājums latviešu valodā vidusskolai
	<i>Autors/autori</i>	Dzintra Knohenfelde, Vineta Vaivade
	<i>Izdevniecība</i>	Pētergailis
	<i>Izdošanas gads</i>	2008.
	<i>Īss apraksts</i>	Uzdevumu krājumā «Par valodu» 1. daļā skolēniem tiek piedāvāts ieskats vispārīgās valodniecības jautājumos. Tie ir uzdevumi par valodas rašanos, attīstību, mainību, par dažādiem dialektiem. Skolēniem ir iespēja salīdzināt senos tekstus ar mūsdienu literāro valodu, iepazīt valodniecības terminus dažādu laiku mācību grāmatās, noskaidrot to cilvēku vārdus, kuri ieguldījuši lielu darbu latviešu valodas kopšanā un pētīšanā. Veicot 2., 3. un 4. uzdevumu krājuma daļas uzdevumus, skolēni īpaši attīsta savu sociokultūras kompetenci. Krājuma 5.daļas uzdevumi veidoti tā, lai pievērstu skolēnu uzmanību valodas kultūrai. Uzdevumi motivē un attīsta lasītprasmes stratēģijas.